

USNESENÍ

(anonymizovaný opis)

Vrchní soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Michaely Janouškové a soudců Mgr. Ing. Davida Bokra a Mgr. Kateřiny Horákové ve věci

navrhovatelů:

a) [jméno] [příjmení]

bytem [adresa]

zastoupen JUDr. [jméno] [příjmení], advokátkou

sídlem [adresa]

b) JUDr. [jméno] [příjmení]

bytem [adresa]

c) RNDr. [jméno] [příjmení]

bytem [adresa]

zastoupen JUDr. [jméno] [příjmení], advokátkou

sídlem [adresa]

d) [jméno] [příjmení]

bytem [adresa]

zastoupen JUDr. [jméno] [příjmení], advokátem

sídlem [adresa]

e) [jméno] [příjmení] [jméno]. [příjmení]

bytem [adresa]

zastoupen JUDr. [jméno] [příjmení], advokátem

sídlem [adresa]

f) Ing. [příjmení] [příjmení]

bytem [adresa]

zastoupen JUDr. [jméno] [příjmení], advokátem

sídlem [adresa]

g) Ing. [jméno] [příjmení]

bytem [adresa]

zastoupen JUDr. [jméno] [příjmení], advokátem

sídlem [ulice a číslo] [PSČ] [obec]

h) MUDr. [jméno] [příjmení]

bytem [adresa]

zastoupen JUDr. [jméno] [příjmení], advokátem

sídlem [adresa]

i) [jméno] [příjmení]

bytem [adresa]
zastoupen JUDr. [jméno] [příjmení], advokátem
sídlem [adresa]

j) [jméno] [příjmení]

bytem [adresa]
zastoupena JUDr. [jméno] [příjmení], advokátem
sídlem [adresa]

k) Ing. [příjmení] [příjmení]

bytem [adresa]
zastoupen JUDr. [jméno] [příjmení], advokátem
sídlem [adresa]

l) [jméno] [příjmení]

bytem [adresa]
zastoupen JUDr. [jméno] [příjmení], advokátem
sídlem [adresa]

m) Ing. [jméno] [příjmení]

bytem [adresa]
zastoupen JUDr. [jméno] [příjmení], advokátem
sídlem [adresa]

n) RNDr. [jméno] [příjmení]

bytem [adresa]
zastoupena JUDr. [jméno] [příjmení], advokátem
sídlem [adresa]

o) [jméno] [příjmení]

bytem [adresa]
zastoupen JUDr. [jméno] [příjmení], advokátem
sídlem [adresa]

p) Ing. [jméno] [příjmení]

bytem [adresa]
zastoupen Mgr. [jméno] [příjmení], advokátem
sídlem [adresa]

q) OSDA - ČR - [příjmení] [jméno], IČ 75058430
sídlem [adresa]

za účasti:

1) Plzeňský Prazdroj, a.s., IČO 45357366
sídlem [adresa]

2) [příjmení] [jméno] [příjmení], B.V.,

sídlem [adresa], Nizozemské království, zapsán u [ulice] komory v Rotterdamu pod ev. č. 24289026

oba zastoupeni JUDr. [jméno] [příjmení], LL.M. (C.J.), advokátem sídlem [adresa]

o určení přiměřené výše protiplnění, k odvolání navrhovatelů a) až q) a účastníků 1) a 2) proti usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 4. ledna 2016, č. j. 48 Cm 97/2005-1971, 49 Cm 109/2005, 43 Cm 130/2005, 49 Cm 102/2005, 42 Cm 78/2006, a doplňujícímu usnesení ze dne 16. května 2016, č. j. 48 Cm 97/2005-2179,

takto:

- I. Usnesení soudu prvního stupně ze dne 4. ledna 2016, č. j. 48 Cm 97/2005-1971, 49 Cm 109/2005, 43 Cm 130/2005, 49 Cm 102/2005, 42 Cm 78/2006, ve spojení s doplňujícím usnesením ze dne 16. května 2016, č. j. 48 Cm 97/2005-2179, se ve výrocích I. až X. a výrocích 1. až 4.
- II. mění tak, že
- III. se zamítá návrh navrhovatelů a) až q) na určení přiměřené výše protiplnění při přechodu ostatních účastnických cenných papírů společnosti PLZEŇSKÝ PRAZDROJ, a. s., sídlem v Plzni, [ulice a číslo], IČO 45357366,
- IV. se zamítá návrh navrhovatelky b) na zaplacení 3 570 Kč,
- V. se zamítá návrh navrhovatelky j) na zaplacení 395 992,80 Kč se zákonným úrokem z prodlení za dobu od 14. prosince 2009 do zaplacení,
- VI. se zamítá návrh navrhovatele o) na zaplacení 300 482 Kč se zákonným úrokem z prodlení za dobu od 14. prosince 2009 do zaplacení,
b) potvrzuje se
- VII. ve výroku o zamítnutí požadavku navrhovatelky b) na zaplacení další částky 8 064 Kč,
- VIII. ve výroku o zamítnutí požadavku navrhovatelky j) na zaplacení další částky 2 264 787,20 Kč a zákonného úroku z prodlení za dobu od 11. listopadu 2005 do 13. prosince 2009,
- IX. ve výroku o zamítnutí požadavku navrhovatele o) na zaplacení další částky 1 719 068 Kč a zákonného úroku z prodlení za dobu od 11. listopadu 2005 do 13. prosince 2009.
- X. Navrhovatelé a) až q) jsou povinni zaplatit na náhradě nákladů řízení státu rovným dílem částku 182 792,25 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení na účet Krajského soudu v Plzni.
- XI. Účastníci 1) a 2) jsou povinni zaplatit na náhradě nákladů řízení státu rovným dílem částku 301 792,25 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení na účet Krajského soudu v Plzni.
- XII. Účastníkům 1) a 2) se náhrada nákladů řízení před soudy obou stupňů nepřiznává.

Odůvodnění:

I.

1. Krajský soud v Plzni jako soud prvního stupně v záhlaví uvedeným usnesením ze dne 4. ledna 2016 rozhodl tak, že:

2. Určuje se, že správná výše protiplnění při vytěsnění minoritních akcionářů společnosti Plzeňský Prazdroj, a.s. se sídlem v [obec], [ulice a číslo], IČ 45357366, činila k 31. květnu 2005 21.256 Kč za

1 akcii o nominální hodnotě 1 000 Kč a 212,56 Kč za 1 akcii o nominální hodnotě 10 Kč (výrok I.).

3. Návrh navrhovatelů a) a c) na určení správné výše protiplnění 29 500 Kč za 1 akcii o nominální hodnotě 1 000 Kč zamítl v rozsahu 8 244 Kč a na určení správné výše protiplnění 295 Kč za 1 akcii o nominální hodnotě 10 Kč v rozsahu 82,44 Kč (výrok II.)

4. Návrh navrhovatelů d) až g) na určení správné výše protiplnění 30 000 Kč za 1 akcii o nominální hodnotě 1 000 Kč zamítl v rozsahu 8 744 Kč (výrok III.)

5. Návrh navrhovatelů h) až o) na určení správné výše protiplnění 41 600 Kč za 1 akcii o nominální hodnotě 1 000 Kč zamítl rozsahu 20 344 Kč a na určení správné výše protiplnění 416 Kč za 1 akcii o nominální hodnotě 10 Kč v rozsahu 203,44 Kč (výrok IV.)

6. Účastníku [příjmení] [jméno] [příjmení], B.V. uložil povinnost zaplatit navrhovatelce b) částku 3 570 Kč a to do 3 dnů od právní moci tohoto usnesení a návrh navrhovatelky b) co do další částky 8 064 Kč zamítl (výrok V.).

7. Účastníku [příjmení] [jméno] [příjmení], B.V. uložil povinnost zaplatit navrhovatelce j) částku 395 992,80 Kč do 3 dnů od právní moci tohoto usnesení a návrh navrhovatelky j) co do další částky Kč 2 264 287,20 Kč zamítl (výrok VI.).

8. Účastníku [příjmení] [jméno] [příjmení], B.V. uložil povinnost zaplatit navrhovateli o) částku 300 482 Kč do 3 dnů od právní moci tohoto usnesení a návrh navrhovatele o) co do další částky Kč 1 719 068 Kč zamítl (výrok VII.).

9. Navrhovatelům a) až q) uložil povinnost zaplatit společně a nerozdílně účastníku 1) [příjmení] [jméno] k rukám jeho zástupce advokáta JUDr. [jméno] [příjmení], LL.M. (C.J.) na náhradě nákladů řízení 77 701 Kč do 3 dnů od právní moci usnesení (výrok VIII.).

10. Navrhovatelům a) až q) uložil povinnost zaplatit společně a nerozdílně účastníku 2) [příjmení] [jméno] [příjmení], B.V. k rukám jeho zástupce advokáta JUDr. [jméno] [příjmení], LL.M. (C.J.), na náhradě nákladů řízení 80 152 Kč do 3 dnů od právní moci usnesení (výrok IX.).

11. Každému z navrhovatelů a) až q) uložil povinnost zaplatit samostatně České republice prostřednictvím Krajského soudu v Plzni na účet číslo 19-4321311/0710, [variabilní symbol], na náhradě nákladů řízení státu 4 021,68 Kč do 3 dnů od právní moci usnesení (výrok X.).

II.

12. V záhlaví uvedeným doplňujícím usnesením ze dne 16. května 2016 rozhodl tak, že:

13. Účastníku [příjmení] [jméno] [příjmení], B.V. uložil povinnost zaplatit navrhovatelce j) zákonný úrok z prodlení z částky 359 992,80 Kč za dobu od 14. prosince 2009 do zaplacení ve výši reposazby stanovené Českou národní bankou a platné pro 1. den kalendářního pololetí, v němž prodlení trvá, zvýšené o 7 %, do 3 dnů od právní moci usnesení (výrok 1.)

14. Návrh navrhovatelky j) na zaplacení zákonného úroku z prodlení z částky doplatku protiplnění za dobu od 11. listopadu 2005 do 13. prosince 2009 zamítl (výrok 2.)

15. Účastníku [příjmení] [jméno] [příjmení], B.V. uložil povinnost zaplatit navrhovateli o) zákonný úrok z prodlení z částky 300 482 Kč za dobu od 14. prosince 2009 do zaplacení ve výši reposazby stanovené Českou národní bankou a platné pro 1. den kalendářního pololetí, v němž prodlení trvá, zvýšené o 7 %, do 3 dnů od právní moci usnesení (výrok 3.)

16. Návrh navrhovatele o) na zaplacení zákonného úroku z prodlení z částky doplatku protiplnění za dobu od 11. listopadu 2005 do 13. prosince 2009 zamítl (výrok 4.)

III.

17. U soudu prvního stupně bylo postupně podáno pět návrhů, jimiž se navrhovatelé jako bývalí akcionáři společnosti Plzeňský Prazdroj a.s. (dále také jen, „společnost“) domáhali přezkumu protiplnění, které jim bylo v roce 2005 poskytnuto při vytěsnění hlavním akcionářem [příjmení] [jméno] [příjmení], B.V. (dále také jen, „hlavní akcionář“). Akcionáři obdrželi za akcii o nominální hodnotě 1 000 Kč protiplnění ve výši 17 686 Kč a za akcii o nominální hodnotě 10 Kč protiplnění ve výši 177 Kč.

18. Soud prvního stupně shledal na straně všech navrhovatelů věcnou legitimaci k podání návrhu podle § 183k odst. 1 zák. č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku (dále jen, „obch. zák.“) včetně zachování lhůty tam uvedené. S odkazem na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 3354/2012, shledal věcnou legitimaci i na straně navrhovatelů b) a q), kteří nabyli akcie v době po rozhodném dni pro mimořádnou valnou hromadu, která rozhodla o vytěsnění.

19. Soud prvního stupně vycházel z toho, že valná hromada společnosti dne 26. srpna 2005 rozhodla o přechodu účastnických cenných papírů na hlavního akcionáře, přičemž platnost tohoto rozhodnutí byla posouzena v řízení vedeném u tamního soudu pod sp. zn. 47 Cm 95/2005. Usnesení valné hromady bylo zapsáno do obchodního rejstříku dne 21. září 2005 a zveřejněno v Obchodním věstníku dne 12. října 2005. Podkladem pro stanovení výše protiplnění byl nikoli jeden znalecký posudek, jak požadovalo ustanovení § 183n odst. 1 písm. b/ obch. zák., ale hned dva znalecké posudky, a to posudek znalce [příjmení] [jméno] [příjmení], podle něhož se protiplnění na akcii o nominální hodnotě 1 000 Kč mělo pohybovat v rozmezí 16 693 Kč až 17 686 Kč, a posudek E & Y Valuations s.r.o. (dále jen, „E & Y“), podle něhož se mělo protiplnění pohybovat v rozmezí od 15 819 Kč do 17 076 Kč. Hlavní akcionář vyplatil vytěsněným akcionářům protiplnění v nejvyšší těchto posudky stanovené výši. Vyšší protiplnění hlavní akcionář poskytnout nemohl se zřetelem na péči řádného hospodáře a úpravu procesu vytěsnění podle § 183 a násl. obch. zák.

20. Při posouzení správnosti výše poskytnutého protiplnění považoval soud prvního stupně za rozhodující den 31. květen 2005, k němuž stanovil výši protiplnění Ing. [jméno] [příjmení]. Pro úplnost však soud prvního stupně zjišťoval i výši protiplnění stanovenou ke dni 21. října 2005, kdy podle něj došlo k přechodu vlastnického práva k akciím.

21. Navrhovatelé i účastníci předložili několik znaleckých posudků, z nichž převážná část hodnotila a revidovala konkurující znalecké posudky. Podle soudu prvního stupně je účelem tohoto řízení přezkum výše protiplnění, nikoli přezkum znaleckých posudků. Všichni znalci vycházeli z finančního plánu vypracovaného společností a použitého Ing. [jméno] [příjmení] v jeho posudku. Všichni znalci se shodli i na tom, že je nepřipustné, aby znalec při svém ocenění používal data známá až po datu ocenění, a aby k nim přihlédl, byť jen pro kontrolu. Podle soudu prvního stupně však nebylo na závalu, když znalec přihlédl k pozdějším odborným názorům, neboť nešlo o reálné ekonomické hodnoty s vlivem na výsledek.

22. Podle posudku znalce [příjmení] [jméno] [příjmení] hodnota nemovitého majetku dosahovala ke dni ocenění 995 000 000 Kč, přičemž jeho nejvýznamnější část tvořil software za 566 000 000 Kč; obchodní známka byla vložena do základního kapitálu v hodnotě 250 000 000 Kč. Tento znalec stanovil standard zjišťované hodnoty jako objektivní tržní hodnotu bez aplikace oceňovacích diskontů za minoritní podíl či sníženou míru obchodovatelnosti. Vycházel z finančního plánu společnosti do roku 2010. K ocenění užil metodu diskontovaných peněžních toků a metodu tržního porovnání. Stanovil diskontní sazbu ve výši 9,8 % na základě bezrizikové úrokové míry podle výnosu aktivně obchodovatelných státních dluhopisů USA 4,4 %, prémie za tržní riziko 5,6 %, koeficientu beta 0,6 %, prémie za riziko země 1 % a prémie za malou tržní kapitalizaci 1,8 %, bez použití prémie za specifická rizika. Podle závěru Ing. [jméno] [příjmení] by se objektivní hodnota akcie o nominální hodnotě 1 000 Kč měla pohybovat v rozmezí 16 693 Kč až 17 686 Kč a akcie o nominální hodnotě 10 Kč v rozmezí 167 Kč až 177 Kč – za předpokladu výplaty dividend za finanční rok do 31. března 2005. Pro případ, že by výplata dividend nebyla schválena, byla by

hodnota akcie o nominální hodnotě 1 000 Kč rozmezí 17 693 Kč až 18 686 Kč a akcie o nominální hodnotě 10 Kč v rozmezí 177 Kč až 187 Kč.

23. Pro účely vytěsnění stanovil hodnotu protiplnění též znalecký ústav E & Y a to 15 819 Kč na jednu akcii o nominální hodnotě 1 000 Kč a 159 Kč na jednu akcii o nominální hodnotě 10 Kč.

24. Navrhovatelé d) až g) předložili odborný posudek znalce [příjmení] [jméno] [příjmení] [jméno], který neobsahoval doložku podle § 127a zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“), takže s ním soud prvního stupně provedl důkaz jako listinou. Tento znalec změnil některé parametry výpočtu Ing. [příjmení], snížil WACC na 8,2 %, prémii za malou tržní kapitalizaci snížil na 1,5 %, koeficient beta na 0,44 a prémii za tržní riziko na 4,84 %. Výsledkem bylo stanovení přiměřeného protiplnění ve výši 24 922 Kč za jednu akcii o jmenovité hodnotě 1 000 Kč.

25. Navrhovatelé h) až o) předložili znalecký posudek znaleckého ústavu APELEN Valuation s.r.o. (dále jen, „APELEN“), podaný podle § 127a o. s. ř. Tento znalec vyšel z metody diskontovaných peněžních toků ke dni 31. března 2005, využil dlouhodobý finanční plán vypracovaný společností do roku 2010, z něhož vyšel Ing. [příjmení]. Neshledal zásadní rozdíly vůči analýze provedené Ing. [příjmení], který však podle APELEN nestanovil správně náklady na vlastní kapitál, i proto, že nesprávně použil americká data místo tuzemských. Výnosy tuzemských desetiletých dluhopisů činily 3,8 % p.a., což by měla být i úroveň bezrizikové míry (na rozdíl od znalce [příjmení] [příjmení] stanovené na 4,4 %) a dále měla být uvažována aktuální riziková premie 3,65 % (na rozdíl od Ing. [příjmení] aplikované rizikové premie kapitálového trhu 5,6 %). Podle APELEN by riziková premie země měla odpovídat hodnotě 0,4 % (nikoli 1,2 % uvažovaná Ing. [příjmení]). Ing. [příjmení] neměl aplikovat přírážku za malou tržní kapitalizaci a přírážku za specifické riziko. Podle APELEN mělo být temp růstu stanoveno na 2,5 % ročně, což znamenalo reálný růst 0,5 % APELEN stanovil výši přiměřeného protiplnění k 21. září 2005 na částku 35 562 Kč za jednu akcii o nominální hodnotě 1 000 Kč a částku 356 Kč za jednu akcii o nominální hodnotě 10 Kč. Na tomto závěru setrval APELEN i po výsledku zpracovatele posudku a v doplňku znaleckého posudku s tím, že vyplacená dividenda se na výsledku nijak neodrazila. Na výsledku se nijak neodrazilo ani to, že peněžní toky byly chybně (jak připustil zpracovatel posudku Ing. [příjmení]) diskontovány ke dni 31. března 2005. Podle tohoto znalce přiměřenost protiplnění by měla odpovídat alikvotnímu podílu na tržní hodnotě společnosti, přičemž někdy se uvádí interval přiměřenosti 10 % až 15 %.

26. Společnost předložila vyjádření znaleckého ústavu Deloitte Advisory s.r.o. (dále jen, „Deloitte Advisory“) k obsahu posudku Ing. [příjmení] a posudku APELEN, v němž byly rozvedeny výhrady vůči těmto dvěma posudkům.

27. Ing. [příjmení] zpracoval porovnání posudku E & Y, svého původního posudku a posudku APELEN se skutečným průběhem výsledků první fáze časového plánu od roku 2006 do roku 2010 a přepočel je podle nich i pro druhou fázi finančního plánu. Po tomto přepočtu by výsledné ocenění pro posudek E & Y činilo 23 724 Kč, pro jeho původní posudek 40 421 Kč a pro posudek APELEN 60 887 Kč.

28. Na to soud prvního stupně sám ustanovil znalce, a to znalecký ústav BOHEMIA EXPERTS s.r.o. (dále jen, „BOHEMIA EXPERTS“), jemuž uložil provést revizi znaleckého posudku Ing. [příjmení] i posudku APELEN a stanovit správnou výši přiměřeného protiplnění ke dni 21. října 2005 a ke dni 31. května 2005, s přihlédnutím k nedobrovolnosti této transakce.

29. Znalecký ústav BOHEMIA EXPERTS vyšel z finančního plánu zpracovaného společností pro roky 2006 až 2008, použitého též znalcem [příjmení] [příjmení]; pro druhou fázi určil rentu. Vyšel z předpokladu tzv. going concernu (pokračování činnosti společnosti v neohrazené době) a zvolil výnosovou metodu DCF, shodně jako znalec [příjmení] [příjmení]. Při stanovení bezrizikové míry vycházel z desetiletých českých státních dluhopisů a pro druhou fázi ji určil na 4,89 % k datu ocenění 31. května 2005 a na 4,83 % k datu ocenění 21. října 2005; pro obě fáze připočetl premii

za riziko země ve výši 5,24 % a pro obě fáze stanovil koeficient beta 0,57 %. Dále aplikoval dodatečnou prémii za nižší likviditu ve výši 1 % pro obě fáze. Náklady na cizí kapitál stanovil shodně jako Ing. [příjmení]. Podle závěru posudku BOHEMIA EXPERTS činí výše přiměřeného protiplnění k 31. květnu 2005 částku 21 256 Kč a ke dni 21. října 2005 částku 22 601 Kč BOHEMIA EXPERTS uvedl, v čem se znalce [příjmení] [příjmení] nesouhlasí, jakož i výhradu vůči posudku APELEN. Na svém závěru znalecký ústav setrval i po výsledku zpracovatele posudku Ing. [jméno] [příjmení]. Znalec připustil, že férová hodnota akcií se v určitém pásmu nachází, přičemž pro určení tohoto rozpětí neexistuje žádná metodika. Pásmo rozpětí by se pohybovalo v toleranci několika procent od stanoveného výsledku; odchylka 16 % posudku Ing. [příjmení] od závěru posudku BOHEMIA EXPERTS je však příliš.

30. V reakci na dosavadní stav řízení předložila společnost znalecký posudek Doc. Ing. [jméno] [příjmení], který revidoval všechny předchozí posudky použité v tomto řízení a stanovil výši protiplnění ke dni 31. května 2005. Podle tohoto znalce ani v jednom z předchozích posudků nebyl správně stanoven výpočet přiměřeného protiplnění za akcie, ve všech posudcích došlo k více či méně výraznému nadhodnocení. Nejvíce se správnému výsledku blížila výše stanovená v posudku Ing. [příjmení] a posudku E & Y. Žádný z revidovaných posudků nepovažoval za kompatibilní se standardní praxí pro oceňování majetku a odbornou literaturou, posudky obsahovaly metodické i početní chyby. Žádná z oceňovacích metod nebyla použita správně; správnou kategorií odhadované hodnoty měla být kategorie reálné hodnoty s podpůrným využitím definice spravedlivé ceny ve směrnici Evropského parlamentu a Rady 2004/25/ES z 21. dubna 2004. Znalec provedl vlastní ocenění podniku a použil finanční plán zpracovaný společností do roku 2010. Pro ocenění nezpracoval dvoufázový model finančního plánu, jako ostatní znalci, ale třífázový model. Hodnotu stanovil několika metodami, za primární považoval výsledky výnosového ocenění. Podle výnosových metod DCF entity a EVA entity se výše protiplnění ke dni 31. května 2015 pohybovala na úrovni částky 13 920 Kč za jednu akcii. Pro verifikaci výsledků provedl ocenění srovnávací metodou, na jejímž základě získal rozpětí od 6 693 Kč do 22 543 Kč za jednu akcii (z čehož průměr činí 14 618 Kč a medián 12 932 Kč) a metodou vycházející z účetní hodnoty vlastního kapitálu zjistil hodnotu 4 384 Kč za jednu akcii. Znalec nepoužil žádné přírážky a nedobrovolnost transakce zohlednil ve volbě kategorie jako spravedlivé ceny.

31. K žádosti společnosti provedl znalecký ústav Deloitte Advisory ve smyslu § 127a o. s. ř. posouzení závěrů znaleckého posudku BOHEMIA EXPERTS a shledal v něm řadu metodologických pochybení a výpočetní chybu. Posuzovaný posudek nesprávně použil pouze jednu oceňovací metodu, nesprávně odhadl budoucí bezrizikové sazby českých státních dluhopisů, chybně nepoužil premii za malou tržní kapitalizaci a vypočetl nesprávně diskontní sazbu na základě údajů platných k 31. březnu 2005. Při použití správné bezrizikové sazby a premie za riziko země je hodnota akcie 178 Kč a při správném použití premie za tržní riziko hodnota jedné akcie 156 Kč.

32. Znalec [příjmení] [jméno] vyvracel námitky znalce [příjmení]. Ing. [jméno] [příjmení] i Deloitte Advisory, setrval na svých závěrech.

33. Navrhovatelé h) až o) předložil další znalecký posudek podle § 127a o. s. ř., zpracovaný znaleckým ústavem EXPERT GROUP s.r.o. (dále jen, „EXPERT GROUP“), který přezkoumával výši ziskové marže ve znaleckém posudku docenta [příjmení] a výši diskontní míry v posudku BOHEMIA EXPERTS. Tento znalecký ústav neprováděl kompletní ocenění, ale provedl propočet dopadů chyb posudku BOHEMIA EXPERTS a na základě toho dospěl k závěru, že správná hodnota přiměřeného protiplnění k 31. květnu 2005 odpovídala částce 37 067 Kč a k 21. říjnu 2005 částce 38 016 Kč.

34. Soud prvního stupně dále vycházel z výroční zprávy podniku Plzeňský Prazdroj a.s. za rok 2004, podle níž byla ochranná známka [příjmení] [jméno] označena jako superprémiová exportní značka a jako mezinárodní vlajková loď skupiny SABMüller. Podle shodného tvrzení navrhovatelů

činila vyplacená dividenda za roky 2003 až 2005 ročně 1 000 Kč. Podle výroční zprávy byla v roce 2010 schválena dividenda ve výši 5 000 000 000 Kč, v roce 2011 ve výši 4 000 000 000 Kč a v roce 2012 ve výši 7 600 000 000 Kč. Podle rozhodnutí jediného akcionáře z roku 2014 činila dividenda vyplacená v roce 2013 částku 2 840 000 000 Kč, v roce 2014 měla být vyplacena ve výši 2 970 000 000 Kč.

35. Soud prvního stupně zdůvodnil, proč neprovedl navrhovateli navrhovaný důkaz diplomovou prací, články v tisku ani výsledky profesora [příjmení]. Nepovažoval za potřebné vyslechnout zpracovatele posudku Deloitte Advisory a EXPERT GROUP, jakož ani nařízení doplnění znaleckého posudku BOHEMIA EXPERTS, ani provedení revizního znaleckého posudku. Neprovedl ani důkaz výročními zprávami za roky 2006 až 2014 a nezabýval se ani okolnostmi převzetí, k němuž mělo dojít v roce 2015, a to proto, že nebylo třeba zabývat se skutečnostmi nastalými po datu ocenění.

36. Soud prvního stupně vzal za základ svého rozhodnutí znalecký posudek BOHEMIA EXPERTS. Uvedl, že vady, vytýkané tomuto posudku jinými znalci, BOHEMIA EXPERTS přesvědčivým způsobem vyvrátil, vysvětlil důvod svého postupu a setrval na svých závěrech. Soud prvního stupně nepovažoval za vadu posudku, že hodnota protiplnění byla stanovena jedinou částkou a nikoli v rozmezí hodnot. Žádný právní předpis znalci neukládá, aby provedl ocenění více metodami, ani zda má užít česká či americká data či jednotlivé přírážky a diskonty. Použití těchto postupů je věcí znalce, přičemž BOHEMIA EXPERTS své postupy a závěry dostatečně odůvodnil, objasnil a vysvětlil. Podle soudu prvního stupně byla správnost tohoto posudku ověřena nejen tím, že se výsledek nacházel v rámci rozmezí stanoveného srovnávací metodou docenta [příjmení], ale také posudkem Deloitte Advisory. Diferenci s tímto posudkem považoval soud prvního stupně za adekvátní tomu, že znalci odhadují hodnotu na základě předpokládaného, nikoli jistého vývoje podniku, odvětví i ekonomiky jako celku. Uvedené odchylky odpovídají tomu, že výše protiplnění má být stanovena přiměřeně. K ověření správnosti posudku BOHEMIA EXPERTS může posloužit i to, že jeho výsledek je zhruba v průměru výsledků předložených znaleckých posudků.

37. Soud prvního stupně uvedl, že ostatní předložené posudky nemohly posloužit jako podklad pro rozhodnutí. Znalecký posudek Deloitte Advisory stanovil pouze hmotné dopady jednotlivých tvrzených pochybení BOHEMIA EXPERTS, ale nestanovil vlastní ocenění ani výši přiměřeného protiplnění. Znalecký posudek docenta [příjmení] revidoval všechny předchozí posudky, při ocenění provedeném na základě výnosové metody dospěl k výrazně nižšímu výsledku, než všichni ostatní znalci, a se svým závěrem zůstal v řízení osamocen, stejně jako s přístupem k finančnímu plánu. Kompletní ocenění nebylo provedeno ani v posudku EXPERT GROUP, který se zabýval pouze dílčími aspekty, a to ziskovou marží stanovenou v posudku docenta [příjmení] a diskontní mírou podle posudku BOHEMIA EXPERTS.

38. Soud prvního stupně na základě znaleckého posudku BOHEMIA EXPERTS stanovil podle § 183i a násl. obch. zák. výši přiměřeného protiplnění vytěsňených akcionářů ke dni 31. května 2005 ve výši 21 256 Kč za jednu akcii o nominální hodnotě 1 000 Kč a ve výši 212,56 Kč za jednu akcii o nominální hodnotě 100 Kč. Uvedl, že při stanovení správné výše protiplnění nemohl soud, stejně jako znalci, přihlédnout k okolnostem nastalým v budoucnu po vytěsnění. Nelze přihlédnout ani k dividendám vyplaceným v době po vytěsnění. Jelikož tento výsledek je o 20 % vyšší než protiplnění vyplacené minoritním akcionářům podle posudku Ing. [příjmení], shledal soud prvního stupně vyplacené protiplnění nepřiměřeným.

39. Pokud jednotliví navrhovatelé požadovali určení vyšší výše přiměřeného protiplnění, soud prvního stupně jejich návrh na určení nad shora stanovenou částku zamítl. Navrhovatelům b), j), o), kteří požadovali zaplacení doplatku protiplnění, přiznal částku odpovídající počtu jimi držených akcií a výši přiměřeného protiplnění; ve zbytku jejich návrh zamítl.

40. O náhradě nákladů řízení ve vztahu mezi účastníky rozhodl soud prvního stupně s odkazem na § 143 o. s. ř. s tím, že společnosti a hlavnímu akcionáři se sice nepodařilo obhájit vyplacenou výši

přiměřeného protiplnění, avšak nijak nezavdali příčinu k podání návrhu a nelze jim vytýkat setrvání na jejich obraně i v průběhu řízení. Nejen že byla splněna zákonná povinnost, ale byly obstarány hned dva znalecké posudky, na jejichž základě hlavní akcionář vyplatil nejvyšší hodnotu jimi stanovenou. Společnost ani hlavní akcionář tak nemohli předpokládat nesprávnost těchto znaleckých posudků. Společnosti i hlavnímu akcionáři tak byla přiznána náhrada nákladů řízení za právní zastoupení advokátem a náhrada hotových výdajů dle specifikace uvedené v odůvodnění usnesení.

41. Výrok o náhradě nákladů řízení státu podle § 148 odst. 1 o. s. ř. odůvodnil soud prvního stupně tím, že navrhovatelé, kteří byli zavázáni nahradit náklady řízení účastníkům 1) a 2), jsou povinni k této náhradě i vůči státu. Jde o náklady znaleckého, které bylo ze státních prostředků vyplaceno ve výši 68 368,50 Kč, zbytek byl pokryt zálohami navrhovatelů v celkové výši 119 000 Kč.

IV.

42. Soud prvního stupně v odůvodnění doplňujícího usnesení přiznání zákonného úroku z prodlení odůvodnil tím, že rozhodnutí soudu o správné výši protiplnění není konstitutivní povahy a odkázal na ustanovení § 183m odst. 2 obch. zák., v němž bylo upraveno právo na zaplacení úroku podle § 502 obch. zák., a to ode dne, kdy došlo k přechodu vlastnického práva k účastnickým cenným papírům. Tento úrok však není úrokem z prodlení. Úprava práva výkupu účastnických cenných papírů podle § 183i a násl. obch. zák. úrok z prodlení nezmiňovala a neobsahovala žádné speciální úpravu k § 369 obch. zák., které by úrok z prodlení upravovalo pro tento typ právního vztahu odlišně. Nárok na úrok z prodlení podle § 369 obch. zák. je automatickým důsledkem prodlení se splněním peněžitého závazku. Ustanovením § 183i a násl. obch. zák. nebylo vyloučeno, aby prodlení s úhradou doplatku protiplnění bylo spojeno s povinností hradit zákonný úrok z prodlení, a tato možnost nebyla v daném případě vyloučena ani dohodou stran. Soud prvního stupně uzavřel, že hlavní akcionář je v případě prodlení s úhradou doplatku protiplnění povinen platit vytěsňným akcionářům úrok z prodlení v zákonné výši podle § 369 obch. zák. Doplatek protiplnění nebyl splatný spolu s protiplněním samotným a s ohledem na absenci úpravy splatnosti nastala splatnost doplatku na výzvu, za níž lze považovat i žalobu. Navrhovatelé j) a o) vyzvali hlavního akcionáře k úhradě doplatku včetně úroku z prodlení podáním došlým soudu dne 14. prosince 2009. Od tohoto dne jim proto soud prvního stupně nárok na úrok z prodlení přiznal. Pokud tito navrhovatelé požadovali přiznat úrok z prodlení již ode dne splatnosti nároku na přiměřené protiplnění, soud prvního stupně v tomto rozsahu jejich návrh zamítl. Ještě dodal, že pro závěr o splatnosti doplatku je bezvýznamná úprava promlčení nároku podle § 183k odst. 3 obch. zák.

V.

43. Proti usnesení ze dne 4. ledna 2016 podali odvolání všichni navrhovatelé a rovněž účastníci 1) a 2). Proti doplňujícímu usnesení ze dne 16. května 2016 podali odvolání navrhovatelé l) a o) a odvolání podali i účastníci 1) a 2).

44. Navrhovatelé a) až c) ve společném odvolání napadli výroky I., VIII., IX. a X. Odvolatelé se neztotožňují s výhradami soudu prvního stupně vůči posudku APELEN. Všechny znalecké posudky vycházely z finančního plánu na roky 2006 až 2010 a z předpokládaného budoucího vývoje oceňované společnosti vypracovaných společností pro účely stanovení výše protiplnění při vytěsnění v roce 2005. Odvolatelé jsou přesvědčeni, že výchozí data byla společností vytvořena na míru tak, aby výše ocenění pro účely vytěsnění odpovídala představě hlavního akcionáře. [příjmení] výsledky, kterých společnost dosáhla v letech 2006 až 2015, neodpovídají vývoji, který společnost predikovala pro účely vytěsnění. Odvolatelé vytýkají soudu prvního stupně, že nevzal v úvahu a nevypořádal se s výší dividend, které společnost vyplatila po vytěsnění. Soud se ztotožnil s názorem znalců, že je nepřipustné, aby znalec přihlédl k okolnostem nastalým v budoucnu po vytěsnění. Podle odvolatelů však soud není touto doktrínou vázán a ve skutečnosti by to znamenalo, že podhodnocená data se stanou pro budoucnost dogmatem. Odvolatelé poukázali na usnesení valné hromady společnosti ze dne 17. září 2004 o snížení základního kapitálu, podle něhož sama

společnost oceňovala akcie o jmenovité hodnotě 10 Kč cenou 250,84 Kč. Všichni znalci rovněž zahrnuli do ocenění obchodní známky, které společnost oceňovala v hodnotě 250 000 000 Kč. Paradoxně je tato hodnota více než o polovinu nižší než hodnota software ve výši 566 000 000 Kč. Navrhovatelé upozorňovali na tuto disproporci, která podle jejich názoru snižuje výsledné ocenění. Odvolatelé nesouhlasí ani s výroky o náhradě nákladů řízení. Rozhodnutí soudu záviselo na znaleckém posudku, a proto měl soud aplikovat ustanovení § 142 odst. 3 o. s. ř. Navrhovatelé neměli jinou možnost, jak se domoci přezkumu přiměřenosti protiplnění, než právě soudní cestou. V řízení byli úspěšní, byť soud neurčil výši přiměřeného protiplnění ve výši, kterou navrhovali; měla jim proto být přiznána náhrada nákladů řízení. V této souvislosti poukazují i na nyní platnou úpravu v ustanovení § 390 odst. 3 zák. č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích. Odvolatelé se proto domáhali změny rozhodnutí soudu prvního stupně tak, že se určí jako správná výše protiplnění za 1 akcii o nominální hodnotě 1 000 Kč částka 35 562 Kč a za 1 akcii o nominální hodnotě 10 Kč částka 355,62 Kč a účastníkům 1) a 2) byla uložena solidární povinnost k náhradě nákladů řízení navrhovatelům a) až c) a zároveň povinnost k náhradě nákladů řízení státu.

45. Navrhovatelé d) až g) ve společném odvolání napadli všechny výroky usnesení ze dne 4. ledna 2016, vyjma výroků VI. a VII. Namítají, že soud prvního stupně vycházel pouze ze znaleckých posudků, jež byly buď předloženy stranami, či vypracovány k zadání soudu. Jako nevýznamné či nepoužitelné však hodnotil důkazy vztahující se k časovému období po rozhodnutí valné hromady v roce 2005. Tato úvaha soudu je dle odvolatelů mylná. Znalecké posudky a odborná vyjádření, které měl soud prvního stupně k dispozici, pracují při stanovení výše přiměřeného protiplnění s předpoklady vývoje podniku a vnějšího ekonomického prostředí, a to až na dobu deseti let. Ověření skutečného vývoje s predikcí, s níž jednotliví znalci pracovali, je jen ověřením toho, zda ve svých úvahách byli nedůvodně pesimističtí anebo neopodstatněně optimističtí. Z tohoto pohledu pak má soud učinit vlastní závěr o tom, zda byl na místě spíše pesimismus či optimismus, s ohledem na skutečnosti známé k datu 31. května 2005. Podle odvolatelů neměl soud prvního stupně vycházet pouze ze znaleckých posudků, které nepracovaly s dalšími skutečnostmi významnými pro stanovení přiměřené výše protiplnění. Jde především o fakt, že žádný z držitelů účastnických cenných papírů nebyl srozuměn s tím, že jich bude zbaven a všichni vnímali vytěsnění jako zákonem a rozhodnutím většinového akcionáře vynucené vyvlastnění své kapitálové účasti. U řady akcionářů šlo o účast, která měla své historické kořeny a vytěsnění vnímali jako křivdu, řada akcionářů ve společnosti pracovala a u řady akcionářů se jednalo o kapitálovou účast získanou jako odškodnění křivd z doby nesvobody. Menšinová akcionáři tak měli vnitřní, mnohdy velice hluboký vztah ke své účasti ve společnosti; tato skutečnost měla být při stanovení výše přiměřeného protiplnění vzata v úvahu. Podle odvolatelů má pro rozhodnutí význam i to, jak se většinový akcionář choval při rozhodování o rozdělení zisku, a to formou dividendy do roku 2005 a jak se ziskem naložil po provedeném vytěsnění. Z tohoto pohledu se soud prvního stupně věcí nezabýval a nekorigoval tím výběr znaleckých závěrů a odborných posudků. To, že si hlavní akcionář nechal vyhotovit pro jistotu dva znalecké posudky pro stanovení výše protiplnění, ještě neznamená, že tím zaštitil spravedlivou výši protiplnění a že nezavdal důvod k vedení sporu. Z tohoto pohledu je nesprávný závěr soudu prvního stupně, který promítl do výroků o náhradě nákladů řízení. K tíži navrhovatelů nemůže být vedení sporu a vynaložení nákladů na znalecké posudky, ani náklad na soudní poplatek, který byl navíc nesprávně vyměřen. Odvolatelé se proto domáhali zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci soudu prvního stupně k dalšímu řízení, případně změny tak, že přiměřené protiplnění bude určeno ve výši požadované navrhovateli d) až g) a bude jim přiznána náhrada nákladů řízení.

46. Navrhovatelé h) až o) ve společném odvolání napadli usnesení soudu prvního stupně ze dne 4. ledna 2016 ve výrocích I. až IV., v zamítavé části výroků VI. a VII. a ve výrocích VIII. až X. Namítají, že jejich námítky k posudku BOHEMIA EXPERTS a námítky obsažené v posudku Expert Groups nebyly vyvráceny, k některým se ani znalec [příjmení] [jméno] nevyjadřoval. Jde o podrobně rozebrané námítky navrhovatelů k vyloučení přírážky za nelikviditu a k diskontní míře;

finanční plán byl mezi stranami nesporným. Soud prvního stupně opřel svůj závěr o posudek BOHEMIA EXPERT s tím, že jeho výsledek je zhruba v průmětu výsledků všech předložených znaleckých posudků. Podle odvolatelů však postup hodnocení znaleckých posudků, které zvolil soud prvního stupně, nevede k objektivnímu zjištění správné hodnoty protiplnění. Nezabýval se obhajitelností jednotlivě nesouladně kompilovaných dílčích závěrů BOHEMIA EXPERTS a pominul některé závěry, vyvracející tyto dílčí závěry, obsažené v jiných posudcích. Odvolatelé rozebírají úvahy soudu prvního stupně týkající se jednotlivých posudků a uvádějí, v čem tyto závěry soudu považují za nesprávné. Odvolatelé namítají i procesní vadu, spočívající v tom, že na jedné straně soud prvního stupně provedl podrobný výsledek zpracovatele posudku BOHEMIA EXPERTS a podrobný výsledek docenta [příjmení], jehož posudek předložila společnost a hlavní akcionář, na druhou stranu neumožnil výsledek zpracovatelů posudku Expert Group, čímž došlo k porušení zásady rovnosti účastníků v řízení. V projednávané věci okolnosti z období mezi rozhodným dnem a vynesení rozhodnutí jsou zcela způsobilé zpochybnit posudek docenta [příjmení] a naopak podpořit představu navrhovatelů a závěry znaleckého ústavu Expert Group. Tím, že navrhovatelé poukazovali na dividendy, poukazovali na to, že z vytěsnění získal hlavní akcionář nespravedlivě vyšší plnění na jednu akci, než jaké poskytl menšinovým akcionářům. Odvolatelé mají dále za to, že soud prvního stupně nadbytečně zamítl jejich návrh v části přesahující určenou přiměřenou výši protiplnění – zde odkazují na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 4252/2010. Vzhledem k tomu, že přiměřená výše protiplnění byla určena nesprávně, je pak nesprávná i výše doplatku, kterého se má dostat navrhovatelům j) a o). Odvolatelé podrobně argumentují na podporu svého názoru o nesprávnosti závěru soudu prvního stupně týkajícího se náhrady nákladů řízení ve vztahu mezi účastníky i státu. Navrhovatelé neměli jinou možnost, jak se domáhat přezkumu výše protiplnění, než soudní cestou, přičemž společnosti a hlavnímu akcionáři se v řízení nepodařilo obhájit vyplacenou výši protiplnění. Soud prvního stupně měl aplikovat ustanovení § 142 odst. 3 o. s. ř.. Odvolatelé se domáhali zrušení rozhodnutí soudu prvního stupně v napadených výrocích a vrácení věci k dalšímu řízení, v němž by soud prvního stupně doplnil dokazování o výsledek zpracovatelů znaleckého posudku Expert Group.

47. Navrhovatelé j) a o) podali odvolání rovněž proti zamítavým výrokům 2. a 4. doplňujícího usnesení ze dne 16. května 2016. Souhlasí se závěrem soudu prvního stupně, že ustanovení § 183i a násl. obch. zák. nevylučuje, aby prodlení s úhradou doplatku protiplnění bylo spojeno s povinností hradit zákonný úrok z prodlení. V této souvislosti poukazují na konstantní judikaturu Nejvyššího soudu, podle níž v případech prodlení s vypořádáním za zaniklý podíl v obchodní společnosti náleží úrok z prodlení podle § 369 obch. zák. Odepření práva na úrok z prodlení musí být pojímáno jako opatření zcela výjimečné a o takový případ zde nejde. Odvolatelé však nesouhlasí s tím, že soud prvního stupně úrok z prodlení se splatností doplatku protiplnění stanovil ode dne 14. prosince 2009, kterou považoval za výzvu k plnění. Podle odvolatelů by judikatura Nejvyššího soudu, na níž odkazují, týkající se okamžiku výzvy k plnění v případě dorovnání podle § 220p obch. zák., měla platit obdobně i v případě vytěsnění podle § 183k obch. zák. Návrh na zahájení řízení ani výzva menšinových akcionářů k plnění nemusí obsahovat konkrétní vyčíslení výše nároku. Toto právo mají všichni menšinoví akcionáři od okamžiku přechodu akcií, kdy hlavní akcionář nesplnil svou zákonnou povinnost poskytnout protiplnění v přiměřené výši; je při tom nerozhodné, jaký byl jeho subjektivní názor na správnou výši protiplnění. Navrhovatelé jsou slabší stranou v tomto sporu a proto, je-li možné vykládat neurčitou nebo neúplnou právní úpravu různým způsobem, měl by být výklad proveden ve prospěch menšiny. Menšinovým akcionářům tak náleží úrok z prodlení z částky doplatku na vypořádání již ode dne 11. listopadu 2005, t.j. ode dne splatnosti doplatku na vypořádání.

48. Navrhovatel p) podal odvolání proti výrokům I., VIII. až X. usnesení ze dne 4. ledna 2016. Poukazuje na všech sedm znaleckých posudků předložených v řízení, z nichž čtyři svědčily pro navrhovatele. Odvolatel je přesvědčen o správnosti posudku APELEN, který se vypořádal se všemi námitkami společnosti i hlavního akcionáře, jakož i otázkami soudu. Pro odvolatele je proto

překvapivé, že soud prvního stupně tento posudek nezohlednil a nesouhlasí se závěrem, podle něhož měl tento posudek obsahovat vady. Rozhodnutí o přiměřenosti protiplnění posuzuje soud po uplynutí určité doby, díky čemuž je snazší odhalit, zda predikce znalců byly správné či nikoli. Vyjádřil-li znalec, že společnost bude ekonomicky stagnovat, ale ve skutečnosti se jí daří stále lépe, předpoklad se ukazuje nesprávným. Pak je možné zjišťovat, do jaké míry by společnost rostla v případě, že by nedošlo k vytěsnění minoritních akcionářů. Ti by se na ekonomickém růstu podíleli buď formou výplaty dividend nebo zvyšováním hodnoty společnosti. Podle odvolatele je nezbytné, aby tuto úvahu vzal soud v potaz a zvýšil z tohoto důvodu přiměřené protiplnění ve smyslu závěru posudku APELEN. Odvolatel výslovně napadá i výroky o náhradě nákladů řízení s tím, že s ohledem na charakter řízení a možnosti vytěsněných akcionářů domáhat se soudního přezkumu výše protiplnění měl soud prvního stupně navrhovatelům přiznat náhradu nákladů řízení podle § 142 odst. 3 o. s. ř. Náklady na znalecký posudek, který vyzněl v neprospěch hlavního akcionáře, by pak měl zcela nést on. Odvolatel se proto domáhal změny napadených výroků tak, že správná výše protiplnění je 35 562 Kč za 1 akcii o nominální hodnotě 1 000 Kč a 355,62 Kč za 1 akcii o nominální hodnotě 10 Kč. Společnost a hlavní akcionář necht' společně a nerozdílně nahradí náklady řízení navrhovatelům, jakož i náklady řízení státu. V průběhu odvolací lhůty rozšířil návrh tak, že vedle požadavku na určení přiměřené výše protiplnění požaduje i přiznání zákonného úroku z prodlení z částky doplatku za dobu od 13. listopadu 2005 do zaplacení.

49. Navrhovatel q) podal odvolání proti výrokům I., VIII., IX. a X. usnesení ze dne 4. ledna 2016. Vytýká soudu prvního stupně, že nesprávně vyhodnotil posudek APELEN. Přiměřené protiplnění je minimálně ve výši stanovení podle tohoto posudku. V posudku BOHEMIA EXPERTS, na základě něhož soud prvního stupně výši protiplnění stanovil, byla nesprávně použita historická riziková premie. Správně měla být použita implicitní riziková premie, jak ji od samého počátku správně užívá znalecký ústav APELEN (a činí tak již 10 let na rozdíl od jiných znalců, kteří dosud užívají historické premie). Podle odvolatele ani náklady vlastního kapitálu v posudku BOHEMIA EXPERTS nejsou správně určeny, jelikož neumožňují vytěsněným akcionářům pořídit si stejně výnosnou investici. Uvedený posudek se vůbec nezabýval tím, zda vytěsnění akcionářů mohou v daném místě a čase najít alternativní investici se stejným výnosem při stejném riziku. Pouze tímto postupem může být zjištěna přiměřená a spravedlivá výše protiplnění. Odvolatel je toho názoru, že s ohledem na příbuznost právního prostředí a zejména praktickou shodnost investičního prostředí mezi Českou republikou a Slovenskou republikou, lze při výkladu neurčitého českého práva postupovat analogicky se slovenskou legislativou, resp. jejím konkrétnějším výkladem. Soud prvního stupně proto měl aplikovat stejné zásady, tj. že diskontní míra musí odpovídat pouze výši úročení státních dluhopisů. Taktéž podle judikatury Nejvyššího soudu je zakázána přírážka za nelikviditu, což znalec [příjmení] [jméno] nerespektoval, jakož nerespektoval ani, že se má vycházet z hodnoty podniku společnosti. Podle odvolatele jsou nesprávné i výroky o náhradě nákladů řízení. Navrhovatelé uspěli s návrhem, když došlo ke změně výše protiplnění a tudíž jim (a stejně i státu) měli být zavázáni k náhradě nákladů řízení společnost a hlavní akcionář. Odvolatel se proto domáhá zrušení napadeného usnesení a vrácení věci soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

50. Společnost a hlavní akcionář společným odvoláním napadli výroky I. a zčásti výroky V., VI. a VII. usnesení ze dne 4. ledna 2016. Zdůrazňují, že vytěsnění minoritních akcionářů představuje legitimní a právem předvídaný postup. [ulice] akcionář v něm postupoval v dobré víře podle zákona, dokonce byly nad rámec zákonných požadavků zajištěny dva znalecké posudky renomovaných znalců, přičemž hlavní akcionář přistoupil k výplatě protiplnění podle nejvyšší takto určené částky. Soud prvního stupně potvrdil, že požadavek péče řádného hospodáře ani příslušná právní úprava vytěsnění neumožňovala vyplatit částku vyšší. Navrhovatelé v řízení nedoložili, že by vyplacené protiplnění nebylo přiměřené, jimi předložené znalecké posudky jsou chybné a hodnotu předmětných akcií výrazně nadhodnocují. Podle odvolatelů za cenu přiměřenou hodnotě dotčených akcií nelze považovat bodovou hodnotu určenou v posudku BOHEMIA EXPERTS. Soud prvního stupně sám připustil, že při výkladu § 183k odst. 1, resp. § 183m odst. 1 písm. b)

obch. zák. je možné protiplnění při vytěsnění stanovit pouze přiměřeně, tj. v určitém intervalu, ale již se nezabýval tím, zda vyplacené protiplnění vybočilo z mezí přiměřenosti. Při korektním přístupu, který připustil znalec [příjmení] [jméno] i během svého výsledku, kdy je přiměřená hodnota určena pásmem (intervalem), i tento posudek potvrzuje přiměřenost vyplaceného protiplnění. Odvolatelé poukazují na publikované odborné názory, podle nichž je intervalový odhad hodnoty jediným realitě odpovídajícím řešením. Bodový odhad je v rozporu s metodickými východisky a vypovídá maximálně o odlišných subjektivních očekáváních znalce do budoucna. Soud prvního stupně shledal nepřiměřenost vyplaceného protiplnění v celém rozsahu odchylky od dané bodové hodnoty určené v posudku BOHEMIA EXPERTS, což znamená, že by hlavní akcionář musel k žádosti minoritních akcionářů nyní doplácet více než 200 mil. Kč, a to za situace, kdy jak soud prvního stupně potvrdil, postupoval při vytěsnění v dobré víře a jediným přípustným způsobem. Pokud by soud prvního stupně posudek BOHEMIA EXPERTS i výslech jeho zástupce Ing. [příjmení] náležitě vyhodnotil, musel by dospět k závěru, že daný posudek přiměřenost vyplaceného protiplnění nijak nezpochybňuje, anebo že přinejmenším vyplacení protiplnění může být i významně nižší než bodová hodnota stanovená v tomto posudku. Podle tohoto posudku lze za přiměřenou považovat též částku o 10 nebo 15 % nižší, než jaká byla tímto posudkem určena. Není pravdou, že by posudek BOHEMIA EXPERTS byl potvrzen posudkem Deloitte. Naopak posudek Deloitte dokládá vady posudku BOHEMIA EXPERTS a potvrzoval, že vyplacené protiplnění vycházející z posudku Ing. [příjmení] bylo přiměřené. Nesprávná je i úvaha soudu prvního stupně, že správnost posudku BOHEMIA EXPERTS byla ověřena tím, že se jeho výsledek nacházel v rozmezí stanoveném srovnávací metodou v posudku docenta [příjmení]. Soud prvního stupně pochybil, když náležitě nezohlednil závěry posudku docenta [příjmení] a současně odmítl provést další návrhy účastníků 1) a 2) na dokazování. Odvolatelé shrnují hlavní závěry posudku docenta [příjmení], podle něhož se správně určená hodnota tisícikorunových akcií společnosti nachází v intervalu od 12 923 Kč do 14 618 Kč, přičemž nejpravděpodobněji odpovídá částka 13 920 Kč. Tato zjištění z posudku docenta [příjmení] soud prvního stupně pominul a vypořádal se s nimi jen tím, že postup zpracovatelů tohoto posudku zůstal osamocený. Závěr soudu prvního stupně, že výsledky posudku BOHEMIA EXPERTS se nachází zhruba v průměru předložených znaleckých posudků, je právně irrelevantní a zjevně chybný a rozporný, když sám soud prvního stupně konstatoval, že k posudkům předloženým minoritními akcionáři nelze pro jejich vady přihlížet. Pokud se přezkoumávané protiplnění nachází v rozpětí přiměřenosti hodnot předmětných akcií, je přiměřené a návrhy navrhovatelů musí být zamítnuty. Soud prvního stupně se však otázkou, zda poskytnuté protiplnění vybočilo z mezí přiměřenosti v podstatě, nezabýval. Namísto toho se uchýlil k nedůvodné víře v to, že jedinou částku přiměřeného protiplnění představuje výsledek posudku BOHEMIA EXPERTS. Odvolatelé namítají za to, že znalec [příjmení] [jméno] nepřistoupil k ověření jím stanovené hodnoty vícero metodami ocenění, ač sám možnost použití vícera metod připustil. Postup ocenění je odbornou otázkou, která není v rovině konkrétních postupů stanovená právními předpisy v žádném aspektu. Znalci jsou však povinni postupovat v souladu s dosaženou nejlepší znaleckou praxí v dané oblasti. Z posudku docenta [příjmení] plyne, že použití jen jedné metody v posudku BOHEMIA EXPERTS je chybné a v rozporu s řádnou znaleckou praxí. Odvolatelé rozebírají další výhrady vůči posudku BOHEMIA EXPERTS týkající se určení rentability investovaného kapitálu v pokračující hodnotě a neodůvodnění subjektivní volby některých prvků diskontní míry. Odvolatelé vytýkají soudu prvního stupně, že neprovedl jimi navržené důkazy, a to další posudky BOHEMIA EXPERTS, které dokumentují volby výstupních parametrů výnosového ocenění, k jakým tento znalec v minulosti přistupoval při oceňování společností ke shodnému datu (31. května 2005). Podle odvolatelů v právním státě nelze soukromý subjekt zavázat k úhradě více jak 200 milionů Kč pouze na základě toho, že v současnosti se jeden konkrétní znalec kloní k určité volbě vstupních parametrů (ač sám v minulosti užíval jiné) a v rozporu se svými povinnostmi odmítá provést ocenění ve formě intervalu. Odvolatelé poukázali i na to, že toto řízení trvá více jak 10 let a dřívější posudky BOHEMIA EXPERTS prokazují, že kdyby řízení proběhlo rychleji včetně zpracování

posudku krátce po vytěsnění, bylo by protiplnění shledáno přiměřeným. Odvolatelé mají napadené rozhodnutí za v některých ohledech nesrozumitelné a vnitřně rozporné, když soud prvního stupně připustil, že přiměřené protiplnění nelze určit exaktně jedinou částkou, potvrdil, že účastníci 1) a 2) nezanedbali své povinnosti a ani nemohli vyplatit akcionářům vyšší protiplnění, nezpochybnil závěry znalců [příjmení] [příjmení] a E & Y, z nichž vyšla vyplacená částka protiplnění. Měl k dispozici pět různých posudků, z nichž čtyři dokládají, že vyplacené protiplnění bylo přiměřené, ani z posudku BOHEMIA EXPERTS nevyplývá nepřiměřenost protiplnění, naopak z něj plyne, že za přiměřenou lze považovat též částku o 15 % nižší, než jaká byla vyplacena. Přesto si soud prvního stupně vybral vyšší částku, aniž by zdůvodnil, proč by to nemohla být částka stanovená v posudku Ing. [příjmení]. Podle odvolatelů se soud prvního stupně nevypořádal se stávající příslušnou judikaturou a odklonil se i od své rozhodovací praxe. Odvolatelé se domáhali změny napadených výroků tak, aby byly všechny návrhy zamítnuty, případně zrušení napadeného rozsudku a vrácení věci soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

51. Společnost a hlavní akcionáři napadli odvoláním i doplňující usnesení ze dne 16. května 2016, a to v rozsahu, jímž bylo požadavku navrhovatelů j) a o) na zaplacení úroku z prodlení vyhověno. Trvají na své argumentaci týkající se toho, že není dán žádný důvod pro přiznání doplatku k vyplacenému vypořádání, takže z podstaty věci nelze navrhovatelům ani přiznat z doplatku úrok z prodlení. Úrok z prodlení představuje zákonem paušalizovanou náhradu škody pro případ prodlení dlužníka s plněním peněžité povinnosti. Společnost a hlavní akcionář žádnou svou zákonnou ani smluvní povinnost neporušili, dokonce ani nemohli postupovat jinak, jak uzavřel i soud prvního stupně. Nemohou být tudíž sankcionováni a zavázáni k náhradě škody za porušení povinnosti, ke kterému nedošlo, a to ani ve formě úroků z prodlení. V případě řízení o přezkumu přiměřenosti protiplnění nepřipadá v úvahu povinnost k úhradě úroků z prodlení za dobu před případným uplynutím parčí lhůty. [ulice] akcionář nemůže v řízení, které je do jisté míry závislé na výsledku znaleckého přezkumu, předvídat, zda vůbec a jakou částku bude povinen doplatit. Po dobu tohoto řízení tedy nemůže být hlavní akcionář s úhradou doplatku v prodlení. Tento závěr potvrzuje i judikatura Vrchního soudu v Olomouci (usnesení sp. zn. 8 Cmo 319/2010), z níž odvolatelé citují. Podle odvolatelů nárok na úrok z prodlení je uplatněn zcela v rozporu s podstatou tohoto institutu, byl uplatněn nepoctivě, v rozporu s dobrými mravy a zásadami poctivého obchodního styku; ani z tohoto důvodu jej nemohl soud prvního stupně přiznat. Soud prvního stupně dovozoval splatnost nároku na doplatek z návrhu ze dne 14. prosince 2009. Takový návrh však nebyl účastníkům nikdy doručen a ani z tohoto důvodu nedošlo ke splatnosti doplatku. Odvolatelé namítli i promlčení uplatněného nároku na úrok z prodlení. Právo na výplatu přiměřeného protiplnění vzniklo minoritním akcionářům 14. listopadu 2005. Nárok na úrok z prodlení se promlčuje jako celek a promlčení běží od prvního dne prodlení dlužníka. Napadenými výroky přiznaný úrok z prodlení je proto promlčen nejpozději k 16. listopadu 2009 (nejspíše již od 12. listopadu 2009) a návrh na jeho přiznání byl u soudu uplatněn až 14. prosince 2009. Je tedy každopádně promlčen, i kdyby byl po právu – což ovšem odvolatelé zásadně odmítají. Odvolatelé vytýkají soudu prvního stupně i vadu řízení při vydání doplňujícího usnesení, neboť bylo rozhodnuto bez jednání, ač šlo o rozhodnutí ve věci samé, účastníkům nebyla dána možnost se k postupu soudu prvního stupně vyjádřit a doplňující usnesení je v rozporu s již dříve doručeným usnesením ze dne 4. ledna 2016 a bylo vydáno v rozporu se zásadou legitimních očekávání a zásadou audiatur et altera pars (budiž slyšena i druhá strana). Odvolatelé se proto domáhali změny doplňujícího usnesení tak, aby návrh na zaplacení úroku z prodlení byl zamítnut v celém rozsahu, případně aby pro vytýkané procesní vady bylo toto usnesení zrušeno a věc vrácena soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

52. Navrhovatelé a) - c), navrhovatelé d) - g), navrhovatelé h) - o) a navrhovatel p) ve svých vyjádřeních k odvolání společnosti a hlavního akcionáře podrobně vyvracejí jejich odvolací námitky jak ve věci samé, tak v otázce náhrady nákladů řízení, navrhovatelé h) - o) nadto rozsáhle

rozebírají institut squeeze-outu a jeho dopad na minoritní akcionáře včetně rozboru práva minoritních akcionářů na úrok z prodlení, s odkazem na uvedenou judikaturu Nejvyššího soudu.

53. Společnost a hlavní akcionář v dalších vyjádřeních rekapituluje obsah předešlých podání, snáší rozsáhlou argumentaci doplněnou a obsáhle rekapitulovanou v podání ze dne 25. února 2020 k vyvrácení námitek a závěrů navrhovatelů, včetně jimi požadovaného úroku z prodlení a trvají i na již vznesené námitce promlčení nároku na úrok z prodlení, odkazem na aktuální rozhodnutí Nejvyššího soudu mají za to, že navrhovatelům b) a q) právo domáhat se ochrany nesvědčí.

VI.

54. Odvolací soud přezkoumal usnesení soudu prvního stupně a řízení jeho vydání předcházející (§ 212a o. s. ř.), po doplnění řízení revizním znaleckým posudkem a (obsáhlým) výsledkem zpracovatelů revizního znaleckého posudku (§ 213a o. s. ř.) dospěl k níže uvedeným závěrům.

55. Podle čl. II bodu 2 zákona č. 293/2013 Sb., kterým se s účinností od 1. ledna 2014 mění občanský soudní řád a některé další zákony, se pro řízení zahájená před nabytím účinnosti tohoto zákona použije občanský soudní řád ve znění účinném do 31. prosince 2013.

56. Právní poměry vzniklé přede dnem 1. ledna 2014 se řídí dosavadními právními předpisy (oddíl I § 3028 odst. 3 přechodných ustanovení zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku a § 775 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích), zde zákonem č. 513/1991 Sb., obchodním zákoníkem, ve znění účinném ke dni konání valné hromady, jež rozhodla o využití práva výkupu účastnických cenných papírů společnosti hlavním akcionářem, jak správně soud prvního stupně posoudil.

57. Podle § 183k odst. 1 obch. zák. vlastníci účastníci cenných papírů mohou od okamžiku obdržení pozvánky na valnou hromadu, případně od okamžiku oznámení jejího konání požádat soud o přezkoumání přiměřenosti protiplnění; není-li toto právo využito do měsíce ode dne zveřejnění zápisu usnesení valné hromady podle § 183l do obchodního rejstříku, zaniká.

58. Podle § 183l odst. 3 obch. zák. uplynutím měsíce od zveřejnění zápisu usnesení do obchodního rejstříku podle odstavce 1 přechází vlastnické právo k účastnickým cenným papírům menšinových akcionářů společnosti na hlavního akcionáře.

59. Podle § 769 obch. zák. povinnost zveřejnění údajů stanovená tímto zákonem je splněna jejich zveřejněním v Obchodním věstníku.

60. Podle § 183m odst. 2 obch. zák. dosavadním vlastníkům zaknihovaných účastnických cenných papírů vzniká právo na zaplacení protiplnění zápisem vlastnického práva na majetkovém účtu v příslušné evidenci cenných papírů a vlastníkům listinných účastnických cenných papírů jejich předáním společnosti podle § 183l odst. 5 a 6 a úroku ve výši obvyklých úroků podle § 502 ode dne, kdy došlo k přechodu vlastnického práva k účastnickým cenným papírům menšinových akcionářů společnosti na hlavního akcionáře.

61. Soud prvního stupně správně uzavřel, že návrhy všech navrhovatelů byly podány včas ve lhůtě stanovené v § 183k odst. 1 obch. zák., tj. ve lhůtě jednoho měsíce od zveřejnění zápisu usnesení valné hromady dle § 183l obch. zák. do obchodního rejstříku. Navrhovatelé byli, coby vlastníci účastnických cenných papírů, k podání návrhu (návrhů) na přezkum přiměřenosti protiplnění legitimováni (§ 183k odst. 1 obch. zák.).

62. V řízení o přezkoumání přiměřenosti protiplnění dle § 183k odst. 1 obch. zák. jde o přezkum, zda se menšinovým akcionářům plněním ve výši uvedené v usnesení valné hromady (§ 183i odst. 3 obch. zák.) dostane přiměřeného (spravedlivého) protiplnění, a bude tak zachována hodnota jejich investice do daných účastnických cenných papírů. Soud v takovém řízení není limitován znaleckým posudkem předloženým společnosti hlavním akcionářem dle § 183i odst. 6 obch. zák. (viz např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. prosince 2009, sp. zn. 29 Cdo 4712/2007,

uverejňené pod číslem 104/ 2010 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, část občanskoprávní a obchodní, dostupné shodně jako další níže uváděná rozhodnutí Nejvyššího soudu na [webová adresa]).

63. K problematice přiměřeného (spravedlivého) protiplnění se z ustálené rozhodovací činnosti Ústavního soudu a Nejvyššího soudu podává:

1) Přiměřenost značí požadavek přihlédnout ke všem podstatným okolnostem v souvislosti s nuceným výkupem, to znamená, že je z pohledu zákona vyloučeno, aby byla stanovena subjektivně; cena stanovená nikoli na základě objektivních kritérií by se vymykala soudnímu přezkumu (viz nález Ústavního soudu ze dne 27. března 2008, sp. zn. Pl. ÚS 56/05, dostupný shodně jako další níže citovaná rozhodnutí Ústavního soudu na [webová adresa]).

2) Základem pro stanovení výše přiměřeného protiplnění za účastnický cenný papír společnosti je obvykle hodnota podniku společnosti; její určení je otázkou skutkovou, k jejímuž posouzení jsou nezbytné odborné znalosti (§ 127 o. s. ř.); součástí odborného posouzení znalce je přitom i zvolení metod ocenění s ohledem na poměry dotčené společnosti.

3) Volba metody ocenění při určování hodnoty podniku společnosti pro účely určení výše přiměřeného protiplnění ve smyslu ustanovení § 183k obch. zák. závisí na poměrech posuzované společnosti. Zásadně proto není možné paušálně a obecně určit, která z metod připadajících v úvahu je pro stanovení hodnoty podniku vhodná, posouzení této otázky je součástí odborného posouzení znalce s ohledem na poměry dané společností. Výběr postupu a metody zcela záleží na samotném znalci, přičemž je třeba tyto použité metody řádně odůvodnit společností.

4) Z požadavku přiměřenosti (spravedlnosti) mimo jiné plyne, že protiplnění zásadně nesmí být nižší než tržní cena dotčených účastnických cenných papírů v době předcházející vytěsnění, lze-li ji objektivně určit.

5) Určení hodnoty podniku společnosti (jež je otázkou skutkovou) nelze ztotožňovat s určením výše přiměřeného protiplnění (jež je otázkou právní). Jakkoliv při určení výše přiměřeného protiplnění soud zpravidla vychází z hodnoty podniku společnosti, musí současně zohlednit i další v úvahu přicházející skutečnosti.

6) Má-li být protiplnění přiměřené (§ 183k obch. zák.) hodnotě účastnických cenných papírů, které nuceně přecházejí na hlavního akcionáře, nepřichází zásadně v úvahu, aby se výše protiplnění snižovala oproti hodnotě akcií zjištěné na základě znaleckého posudku a vycházející z hodnoty podniku společnosti proto, že by vytěsňování vlastníci účastnických cenných papírů nemohli takové ceny dosáhnout na trhu z důvodu nízké likvidity účastnických cenných papírů či proto, že jejich účastnické cenné papíry představují pouze menšinový podíl na společnosti (tzv. diskont za likviditu či za minoritu).

7) Při přezkoumávání přiměřenosti protiplnění postupem podle § 183k obch. zák. je nutné mít na paměti, že menšinová akcionáři nemají prakticky žádnou možnost, jak hlavnímu akcionáři zabránit v realizaci jeho práva upraveného v § 183i obch. zák. Jsou-li zbavováni svého podílu ve společnosti s odůvodněním, že s ohledem na akcionářskou strukturu se jejich účast fakticky zúžila na pouhou investici, neboť jejich, vliv na chod společnosti je mizivý a možnost podílet se na zásadních rozhodnutích o směřování společnosti je iluzorní“ (srov. nález Ústavního soudu ze dne 27. března 2008, sp. zn. Pl. ÚS 56/05, bod 52 odůvodnění), nadále jim zůstává zachována pouze majetková složka jejich účasti ve společnosti, již lze nahradit (nuceně vyměnit) za peníze, musí být garantováno, že poskytované protiplnění v penězích bude odpovídat hodnotě této investice. Jinak řečeno, protiplnění poskytované hlavním akcionářem musí odpovídat hodnotě účastnických cenných papírů, jejichž vlastnictví hlavní akcionář v důsledku nuceného přechodu nabude tak, aby hodnota investice vlastněné minoritním akcionářem zůstala zachována.

Za mnohá srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. dubna 2018, sp. zn. 29 Cdo 3024/2016, ze dne 29. května 2018, sp. zn. 29 Cdo 2025/2016, ze dne 18. září 2019, sp. zn. 27 Cdo 4585/2018, usnesení ze dne 27. listopadu 2014, sp. zn. 29 Cdo 3359/2012, ze dne 19. června 2012, sp. zn. 29 Cdo 2214/2010, ze dne ze dne 31. ledna 2013, sp. zn. 29 Cdo 723/2011.

8) Právě proto, že v případě tzv. vytěsnění nemá akcionář možnost tomuto procesu zabránit, se při určení přiměřeného vypořádání vychází z (tržní) hodnoty podniku společnosti a základem pro určení přiměřeného vypořádání je pak podíl na této tržní hodnotě připadající na jednu akcii (účastnický cenný papír). Ve většině případů tento alikvotní podíl převyšuje tržní cenu samotných akcií (za uvedenou částku by zpravidla nebylo možné tyto akcie prodat) a již tím do určité míry reflektuje přiměřenost (spravedlnost) vypořádání mezi hlavním akcionářem a menšinovými (vytěsňovanými) vlastníky účastnických cenných papírů (viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. srpna 2018, sp. zn. 29 Cdo 4568/2016, a tam citovaná rozhodnutí).

9) Přiměřené protiplnění za účastnické cenné papíry, které přecházejí na hlavního akcionáře v důsledku postupu podle § 183i a násl. obch. zák., zásadně nesmí být nižší, než činila kupní cena, za kterou hlavní akcionář nabyl účastnické cenné papíry bezprostředně předtím, než požádal o svolání valné hromady podle § 183i odst. 1 obch. zák., a to i tehdy, šlo-li o tzv. prémiovou cenu, zahrnující přírůstek za získání majority (viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. dubna 2018, sp. zn. 29 Cdo 3024/2016).

64. K výkladu pojmu „hodnota podniku“ v obecné rovině se vyjádřil Ústavní soud, jenž konstatoval, že, „hodnota podniku (tak jako např. jiných předmětů, i takových, jako jsou obrazy, známky, drahé kovy atd.) není pouze objektivní kategorií, nýbrž je závislá jednak na účelu ocenění, jednak na subjektu, z hlediska kterého je určována. Z tohoto důvodu existuje více bází hodnoty podniku (tržní, investiční, objektivizovaná, spravedlivá), jejichž užití modifikuje základní přístup k ocenění, a je tudíž pro konkrétní případ ocenění správné stanovení této báze nezbytné (srov. [příjmení], M., a kol. cit. dílo, s. 23 a násl.). Hodnota podniku by měla být použita jako hodnota celku, nikoliv tedy menšinového podílu, ačkoli ten je sám o sobě předmětem ocenění. Podle Ústavního soudu, „minoritní akcionář musí být hospodářsky odškodněn jak z hlediska jeho vkladové strategie zaměřené na dlouhodobý vklad, tak krátkodobé investiční strategie (srov. Schön, W. [příjmení] [jméno] im Verfassungsrecht. In M. Habersack, P. [příjmení], U. Hüffner & K. [příjmení] (Eds.). Festschrift für [jméno] [příjmení]. Zum 70. Geburtstag am 2. Januar 2003. Vyd. Berlin, De Gruyter 2003, s. 1371-1383 a nověji Ruthardt, F. Abfindungsbemessung beim Squeeze Out. Neue Zeitschrift für Gesellschaftsrecht č. 35, roč. 2014, s. 1389). V této souvislosti lze hovořit o tzv. spravedlivé hodnotě (fair či přesněji equitable value) v kontrapozici s tzv. (spravedlivou) tržní hodnotou (fair market value)“, srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 27. listopadu 2018, sp. zn. III. ÚS 647/15, či nálezy Ústavního soudu ze dne 27. března 2008, sp. zn. Pl. ÚS 56/05.

65. V (extrémním) rozporu s principy spravedlnosti (či důsledkem svévole soudu) není rovněž, pokud je výsledek dokazování formulován rozpětím ceny akcie (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 2. března 2000 sp. zn. III. ÚS 269/99, či nálezy Ústavního soudu ze dne 1. dubna 2014, sp. zn. I. ÚS 162/13).

66. Určením, že protiplnění má být přiměřené, zákon vyjadřuje požadavek na jeho spravedlnost (srov. § 183j odst. 2 obch. zák., či rovněž článek 15 odst. 2 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/25/ES ze dne 21. dubna 2004 o nabídkách převzetí).

67. V daném případě odvolací soud, při respektování citované judikatury, dospěl k následujícím závěrům.

68. V tomto typu řízení je klíčovým důkazem pravidelně znalecký posudek zadáný soudem, neboť stanovení výše protiplnění je ryze odbornou otázkou. Úkolem znalce v řízeních dle § 183k obch. zák. není jen přezkoumat po formální a obsahové stránce znalecký posudek předložený hlavním akcionářem, ale nově stanovit na základě všech relevantních údajů řádnou výši protiplnění (viz

např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. května 2012, sp. zn. 29 Cdo 1145/2011). Je-li pochybnost o správnosti posudku nebo je-li posudek nejasný nebo neúplný, je nutno požádat znalce o vysvětlení. Kdyby to nevedlo k výsledku, soud nechá znalecký posudek přezkoumat jiným znalcem; ve výjimečných, zvláště obtížných případech, vyžadujících zvláštního vědeckého posouzení, může soud ustanovit k podání znaleckého posudku nebo přezkoumání posudku podaného znalcem státní orgán, vědecký ústav, vysokou školu nebo instituci specializovanou na znaleckou činnost (§ 127 odst. 2, odst. 3 o. s. ř.).

69. Z ustálené judikatury Nejvyššího i Ústavního soudu se k problematice hodnocení důkazu znaleckým posudkem podává, že:

1/ Znalecký posudek soud sice hodnotí jako každý jiný důkaz podle § 132 o. s. ř., odborné závěry v něm obsažené však hodnocení soudem podle § 132 o. s. ř. nepodléhají.

2/ Hodnocení důkazu znaleckým posudkem tedy spočívá v posouzení, zda závěry posudku jsou náležitě odůvodněny, zda jsou podloženy obsahem nálezu, zda bylo přihlédnuto ke všem skutečnostem, s nimiž se bylo třeba vypořádat, zda závěry posudku nejsou v rozporu s výsledky ostatních důkazů a zda odůvodnění znaleckého posudku odpovídá pravidlům logického myšlení. [příjmení] soud mohl znalecký posudek odpovědně hodnotit, nesmí se znalec omezit ve svém posudku na podání odborného závěru, nýbrž z jeho posudku musí mít soud možnost seznat, z kterých zjištění v posudku znalec vychází, jakou cestou k těmto zjištěním dospěl a na základě jakých úvah došel ke svému závěru.

3/ Má-li soud při rozhodování k dispozici dva znalecké posudky s rozdílnými závěry o stejné otázce, musí je zhodnotit v tom smyslu, který z nich a z jakých důvodů vezme za podklad svého rozhodnutí a z jakých důvodů nevychází ze závěru druhého znaleckého posudku; pro tuto úvahu je třeba vyslechnout oba znalce. Jestliže by ani takto nebylo možné odstranit rozpory v závěrech znaleckých posudků, je třeba dát tyto závěry přezkoumat jiným znalcem, vědeckým ústavem nebo jinou institucí.

70. Srov. např. rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 21. října 2009, sp. zn. 22 Cdo 1810/2009, či ze dne 3. února 2011, sp. zn. 22 Cdo 4532/2010, rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 10. listopadu 2015, sp. zn. 21 Cdo 4543/2014, rozsudek téhož soudu ze dne 16. října 2019, sp. zn. 27 Cdo 2755/2019 či usnesení téhož soudu ze dne 17. března 2016, sp. zn. 29 Cdo 4153/2015, anebo usnesení Ústavního soudu ze dne 12. ledna 2016, sp. zn. I. ÚS 1054/13.

71. Respektujíc nastíněné judikaturní závěry vztahující se k problematice spravedlivé (přiměřené) hodnoty protiplnění, v situaci, kdy se nepodařilo (ani po výslechu znalců) odstranit rozpory mezi diametrálně odlišnými znaleckými posudky, a to závěry posudku BOHEMIA EXPERTS, vypracovaným k zadání soudu prvního stupně, jež stanovil výši přiměřeného protiplnění ke dni 31. května 2005 částkou 21 256 Kč, ke dni 21. října 2005 částkou 22 601 Kč, posudku doc. Ing. [jméno] [příjmení], [příjmení], Ph.D., předložený účastníky č. 1 a 2, stanovující výši přiměřeného protiplnění k datu 31. května 2005 za použití metody DCF entity a [jméno] entity částkou 13 920 Kč, srovnávací metodou částkou (medián) 12 932 Kč, metodou dle účetní hodnoty vlastního kapitálu částkou 4 384 Kč, posudku Expert Group, s. r. o., přednožený navrhovateli h) až o), jež stanovil výši protiplnění k datu 31. května 2005 částkou 37 067 Kč, k datu 21. října 2005 částkou 38 016 Kč, a posudku APELEN, předložený navrhovateli h) až o), stanovující výši protiplnění částkou 35 562 Kč k datu 31. března 2005 i k 21. září 2005, byl dán důvod pro, aby byly jejich závěry přezkoumány jiným znaleckým ústavem. Odvolací soud proto přistoupil k vypracování revizního znaleckého posudku (§ 127 odst. 2, odst. 3 o. s. ř.) se správným datem rozhodného dne.

72. Vzhledem k tomu, že usnesení valné hromady bylo zapsáno do obchodního rejstříku dne 21. září 2005 a zveřejněno v Obchodním věstníku dne 12. října 2005, je zřejmé, že k přechodu vlastnického práva k účastnickým cenným papírům menšinových akcionářů společnosti na

hlavního akcionáře došlo dle § 183l odst. 3 ve spojení s § 769 obch. zák. dne 12. listopadu 2005, nikoli dne 21. října 2005 jak uvažoval soud prvního stupně. Proto odvolací soud pro účely stanovení přiměřeného protiplnění uložil znaleckému ústavu Ústav oceňování majetku při Ekonomické fakultě [obec] školy báňské – [ulice] univerzita [obec], IČO 619 89 100, sídlem [adresa] (dále jen, „ÚOM“) určit hodnotu akcie (podniku) jak ke dni 31. května 2005, tak rovněž ke dni 12. listopadu 2005 a vysvětlit rozdíl mezi těmito hodnotami, bude-li dán.

73. Z revizního znaleckého posudku ÚOM č. ÚOM 250-05/2018 ze dne 26. září 2018 a z výsledku jeho zpracovatelů odvolací soud zjistil, že hodnota společnosti ke dni 31. května 2005 činila 33 475 098 000 Kč, hodnota akcie v nominální hodnotě 1 000 Kč ke dni 31. května 2005 činila 17 061 Kč, hodnota akcie v nominální hodnotě 10 Kč ke dni 31. května 2005 činila 171 Kč, hodnota společnosti ke dni 12. listopadu 2005 činila 32 819 209 000 Kč, hodnota akcie v nominální hodnotě 1 000 Kč ke dni 12. listopadu 2005 činila 16 727 Kč, hodnota akcie v nominální hodnotě 10 Kč ke dni 12. listopadu 2005 činila 167 Kč.

74. ÚOM obšírně rozvedl problematiku metod ocenění, hodnotu společnosti stanovil pomocí více metod, a to metody kapitálových čistých výnosů, metody účetní hodnoty, metody paušální, substanční metody, podpůrně vyšli rovněž z metody DCF (byť k ní následně zpracovatelé uvedli, že je nadbytečná, její užití se opouští) a [jméno]. Zpracovatelé revizního znaleckého posudku konstatovali, že s ohledem na nekonečné polemiky ohledně odlišnosti znaleckých posudků, použili nikoli jednu metodu, ale podpůrně i metody další s tím, že použili veškeré dostupné podklady k rozhodnému dni, aby určili cenu co nejpřesněji (toliko pro ověření svých závěrů zohlednili skutečnosti nastalé po rozhodném dni). Následně (při jednání odvolacího soudu dne 9. března 2020) zpracovatelé revizního znaleckého posudku podrobně rozvedli a zdůvodnili, z jakého důvodu považují za nejvhodnější použití metody kapitálových čistých výnosů, a z jakého důvodu nepovažují za vhodné použití metody DCF (v rámci České republiky); byť bylo z jejich strany provedeno ocenění rovněž za použití této metodiky; pokaždé se jednalo o částky nižší, než ty, jež byly minoritním akcionářům (již) vyplaceny.

75. ÚOM vymezil rozsah ocenění (mimo jiné zohlednil rovněž ochranné známky, patenty, užitné vzory, průmyslové vzory, označení původu a zeměpisná označení), provedl finanční analýzu podniku, globální analýzu, odvětvovou analýzu, zohlednil strukturu kapitálu, vycházel z finančního plánu společnosti zpracovaného dle podnikání v minulosti, jež byl následně konfrontován se zpracovaným plánem ve znaleckém posudku č. 1/ 2015 doc. Ing. [jméno] [příjmení], [příjmení], Ph.D. ze dne 9. ledna 2015 a skutečným stavem podniku (viz protokol z jednání odvolacího soudu ze dne 11. září 2019 a vyjádření č. 1 ÚOM ze dne 9. září 2019). Objasnil rozdíl hodnoty podniku (akcií) ke dni 31. května 2005 a ke dni 12. listopadu 2005 (viz strana 13/16 Kapitoly 10 – 12 revizního znaleckého posudku).

76. K problematice finančního plánu odvolací soud poznamenává, že je mu známa skutečnost, že účastníci řízení učinili finanční plán Ing. [příjmení] před soudem prvního stupně nesporným, jedná se však o skutečnost, již není možno učinit nespornou, je totiž na znalci, aby jej sestavil sám, resp. popř. upravil tak, aby byl založen na objektivních (nikoli subjektivních) skutečnostech; což jak výše rozvedeno, zpracovatelé revizního znaleckého posudku učinili.

77. ÚOM k zadání soudu rovněž přezkoumal závěry znaleckého posudku č. 140331 společnosti BOHEMIA EXPERTS ze dne 31. března 2014, zaujal rovněž stanovisko k výhradám vůči tomuto posudku specifikovaných ve znaleckém posudku č. 1/ 2015 doc. Ing. [jméno] [příjmení], [příjmení], Ph.D., ze dne 9. ledna 2015, a ve znaleckém posudku č. 43/141- 2015 společnosti EXPERT GROUP ze dne 22. července 2015 a dospěl ve vztahu k nim k následujícím závěrům, že znalecký posudek BOHEMIA EXPERTS nekriticky převzal budoucí plány hospodaření společnosti bez provedení finanční analýzy, neztotožnil se v rizikové prémii trhu, rizikové prémii za malou tržní kapitalizaci (k níž není důvod), či diskontní míře podniku, odlišnost je rovněž v parametru růstu g pro druhou fázi vzorce, BOHEMIA EXPERTS opomněl podnik identifikovat po stránce

nehmotného majetku (zejména práv duševního vlastnictví), nebyla provedena dostatečná finanční analýza podniku; cena podniku je tak mírně nadsazená. Posudek doc. [příjmení] nekriticky přijal návrhy budoucího hospodaření společnosti, ztotožnili se v rizikové premii trhu, rozdíl v beta koeficientu je zanedbávající, shodli se, že není na místě použít rizikovou premii za malou tržní kapitalizaci i na nižší diskontní míře, než tomu bylo u BOHEMIA EXPERTS, liší se však ve výši růstu g pro druhou fázi vzorce, dle jejich názoru je s ohledem na provedené analýzy možná výše růstu v pozici 3,16 % p. a. (4 % p. a.); doc. [příjmení] opomněl podnik identifikovat po stránce nehmotného majetku (zejména práv duševního vlastnictví), nebyla provedena dostatečná finanční analýza podniku. Cena podniku je tak mírně podhodnocená. Znalecký posudek EXPERT GROUP neprováděl komplexní ocenění, zabýval se pouze vybranými specifickými částmi vzorců pro výpočet ceny podniku; ÚOM má za to, že zisková marže použitá znalcem doc. [příjmení] je chybná, což se projevilo ve zpracovaném finančním plánu, poukazoval na rozdílnou diskontní míru, či rizikovou premii trhu a země, riziková premie za malou tržní kapitalizaci použita být nemá, rozdílná výše diskontní míry je dána jiným poměrem cizího kapitálu ke kapitálu vlastnímu (vlastní kapitál je dražší, rozdíl je tak významný). Z posudku EXPERT GROUP nelze zjistit finální názor, vyznívá jako akademická diskuze bez konečného stanovení ceny.

78. Následnými písemnými vyjádřeními ÚOM reagoval jednak na doplňující otázky vznesené účastníky při jednání odvolacího soudu konaném dne 11. září 2019, a rovněž na další účastníky předkládané listiny (znalecké posudky). Vyjadřoval se nejen ke znaleckému posudku společnosti ZNALEX č. 1230/155/2019, u něž ÚOM dospěl k závěru, že je „mimo ekonomickou realitu“, ale rovněž k posudku EXPERT GROUP ze dne 13. prosince 2019, jenž dle názorů zpracovatelů revizního znaleckého posudku, „dochází k nereálným výsledkům, které jsou pro spor nepoužitelné“. Zpracovatelé revizního znaleckého posudku dospěli k závěru, že hraniční hodnoty podniku jsou 27 518 000 000 Kč až 33 633 000 000 Kč.

79. S ohledem na řadu námitek vznesených navrhovateli v průběhu řízení vztahující se k vhodnosti (správnosti) užití té které metody ocenění, odvolací soud uvádí, že součástí odborného posouzení znalce je i zvolení jedné nebo více metod ocenění s ohledem na poměry posuzované konkrétní společnosti. Zásadně proto není možné paušálně a obecně určit, která z metod připadajících v úvahu je pro stanovení hodnoty podniku vhodná, posouzení této otázky je součástí odborného posouzení znalce s ohledem na poměry dané společností. Volba příslušné oceňovací metody je proto věcí znalce (jde o otázku odbornou), jakož i to jakým způsobem bude aplikována. Soudu nepřísluší do této volby jakkoliv zasahovat, tj. soud není povinen rozhodnout, jaká metoda má být pro stanovení hodnoty podniku použita, stejně jako posuzovat správnost jednotlivých metodologických rozhodnutí učiněných v rámci této metody. Je na znalci, aby řádně zdůvodnil volbu své metody; a toto jeho zdůvodnění podléhá posouzení soudu jen co do jeho logiky a úplnosti (viz za mnohá např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. června 2012, sp. zn. 29 Cdo 2214/2010). V daném případě zpracovatelé revizního znaleckého posudku podrobně rozvedli a zdůvodnili volbu (vhodnost) užití konkrétní jimi použité metody (metod) pro ocenění, zdůvodnění odvolací soud shledal úplným a vnitřně logickým.

80. K otázce posuzování znaleckého posudku odvolací soud uvádí, že důkaz znaleckým posudkem soud hodnotí jako každý jiný důkaz (§ 132 o. s. ř.), nemůže však přezkoumávat věcnou správnost odborných závěrů znalce, neboť soudci k tomu nedisponují potřebnými odbornými znalostmi, popř. je nemají v takové míře, aby takovýto přezkum mohli zodpovědně učinit (viz stanovisko Nejvyššího soudu ČR sp. zn. Cpj 41 /1979, publikované ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod R 1/1981 nebo rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. dubna 2002 sp. zn. 25 Cdo 583/2001). Hodnocení důkazu takového provedeného je tak v zásadě omezeno pouze na to, zda posudek znalce má formální náležitosti, zda provedený úkon byl učiněn řádně, tj. zda znalec dodržel soudem uložené zadání, tj. zodpověděl na otázky, resp. zadání soudu k předmětu znaleckého úkonu s určitě a srozumitelně vyloženým závěrem, který má oporu v podkladových materiálech, netrpí rozporů atd. (viz např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. června 2012, sp.

zn. 29 Cdo 3606/2010, ze dne 19. června 2012, sp. zn. 29 Cdo 2214/2010, ze dne 31. ledna 2013, sp. zn. 29 Cdo 723/2011). Odvolacímu soudu je samozřejmě známa i rozhodovací praxe Ústavního soudu (např. plenární náleží Ústavního soudu ze dne 23. září 2008, Pl. ÚS 11/08, rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 20. května 2008, sp. zn. I. ÚS 49/06, či rozhodnutí ze dne 30. dubna 2007, sp. zn. III. ÚS 299/06), která soudům poměrně striktně ukládá hodnotit znalecký posudek podle zásady volného hodnocení důkazů, neponechávat bez povšimnutí též věcnou správnost posudku a kriticky hodnotit i úplnost a bezvadnost podkladových materiálů, které znalce podrobuje svému zkoumání.

81. V rámci výše uvedených limitů hodnocení důkazu znaleckým posudkem ÚOM odvolací soud poznamenává, že zapsaný obor a odvětví ustanoveného znaleckého ústavu, Ústavu oceňování majetku při Ekonomické fakultě [obec] školy báňské – Technické univerzity [obec], je pro učinění odpovídajícího odborného závěru zcela postačující; zpracovatelé revizního znaleckého posudku své závěry při podrobném výsledku (vždy trvající několik hodin) u jednání odvolacího soudu konaných ve dnech 11. září 2019 a 9. března 2020 obhájili. Revizní znalecký posudek má veškeré formální náležitosti, znalecký ústav dodržel zadání soudu, jeho zpracovatelé zodpověděli nejen na otázky soudu, ale i na (detailní, lze říci až odborné) otázky účastníků, své závěry srozumitelně a určitě vysvětlili (byť připustili určité formulační či matematické nepřesnosti, jež odstranili/doplňli); na svých závěrech setrvali, přesvědčivým způsobem zdůvodnili volbu jimi aplikované metody (metod) ocenění.

82. ÚOM se zhostil svého úkolu dostatečně, o jeho odbornosti, nezaujatosti a přehledu nelze mít pochybnosti. Dotazy všech účastníků řízení při jednáních u odvolacího soudu byly zodpovězeny logickým způsobem, obhájeny byly přijaté závěry. Jak výše odvolacím soudem podrobně rozebráno, revizním znaleckým posudkem byly zrevidovány výše citované znalecké posudky, byly rozebrány jejich chyby (nedostatky) ve vztahu k výsledkům v nich uvedeným.

83. S ohledem na výše rozvedené je na místě závěr, že výše protiplnění poskytnutého hlavním akcionářem (v částce 17 686 Kč za akcii o nominální hodnotě 1 000 Kč), jak vyplynulo ze závěrů revizního znaleckého posudku, nevybočilo z mezí přiměřenosti.

84. K ostatním v řízení provedeným znaleckým posudkům odvolací soud uvádí, že je z nich zřejmá souvislost mezi osobou zadavatele znaleckého úkolu a závěrem znaleckého zkoumání. Znalecké posudky vypracované k zadání navrhovatelů stanovily hodnotu akcie částkami v rozmezí 35 562 Kč až 38 016 Kč, naproti tomu znalecké posudky vypracované k zadání účastníků 1 a 2 v průběhu řízení dospívaly k částkám 12 932 Kč až 13 932 Kč za akcii, hlavním akcionářem bylo poskytnuto plnění dle znaleckého posudku Ing. [příjmení], jenž dospěl k rozmezí 16 693 Kč až 17 686 Kč. Odvolacímu soudu neuniklo rovněž to, že citované účastníky předkládané posudky nepracovaly se správným datem rozhodného dne, tj. s datem 12. listopadu 2005, jak již objasněno výše. Znalecký posudek EXPERT GROUP /předložený navrhovateli h) až o) / neprováděl komplexní ocenění podniku, provedl toliko propočet chyb znaleckého posudku BOHEMIA EXPERT, nejedná se tak o úplný znalecký posudek. Znalecký posudek vypracovaný společností ZNALEX (včetně jeho doplnění), předložený navrhovateli h) až o) v rámci odvolacího řízení, se zabýval toliko dílčími aspekty (nesprávnostmi) revizního znaleckého posudku ÚOM, či napadal jeho postupy (matematické výpočty), nejednalo se o komplexní zpracování nastolené problematiky; lze dodat, že zpracovatelé revizního znaleckého posudku na námitky navrhovatelů h) až o) reagovali (své závěry obhájili). Důvod doplňovat dokazování výsledkem zpracovatelů posudků ZNALEX a EXPERT GROUP, či jejich posudky, jak navrhovateli h) až o) navrhováno, či doplnění dokazování dodatky ke znaleckému posudku doc. [jméno] [příjmení] (popř. jeho výsledek), s ohledem řečené a s ohledem na závěry revizního znaleckého posudku (výsledky jeho zpracovatelů), odvolací soud neshledal. Lze dodat, že soud není dle § 120 odst. 1 věty druhé o. s. ř. povinen provést všechny účastníky řízení navržené důkazy (k problematice za mnohá viz např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. listopadu 2009, sp. zn. 29 Cdo 4089/2009 či ze dne 26. listopadu 2015, sp. zn. 29 Cdo 2638/2015).

85. Námitka účastníka p) /učiněná v podání ze dne 28. února 2020 směřující k náležitostem tzv., „dodatků“ k reviznímu znaleckému posudku, není důvodná.

86. Podle § 13 vyhlášky ministerstva spravedlnosti č. 37/1967 Sb., k provedení zákona o znalcích a tlumočnících,

(1) Příslušný orgán, který v řízení ustanovil znalce, vymezí ve svém opatření jeho úkol, podle okolností případu též formou otázek tak, aby se znalec zabýval jen takovými skutečnostmi, k jejichž posouzení je třeba jeho odborných znalostí.

(2) V posudku uvede znalec popis zkoumaného materiálu, popřípadě jevů, souhrn skutečností, k nimž při úkonu přihlížel (nález), a výčet otázek, na které má odpovědět, s odpověďmi na tyto otázky (posudek).

(3) Písemný znalecký posudek musí být sešit, jednotlivé strany očíslovány, sešivací šňůra připevněna k poslední straně posudku a přetištěna znaleckou pečeti.

(4) Na poslední straně písemného posudku připojí znalec znaleckou doložku, která obsahuje označení seznamu, v němž je znalec zapsán, označení oboru, v němž je oprávněn podávat posudky, a číslo položky, pod kterou je úkon zapsán ve znaleckém deníku.

(5) Znalec je povinen písemný posudek na požádání státního orgánu osobně stvrdit, doplnit nebo jeho obsah blíže vysvětlit.

87. Uvedené náležitosti (včetně otisku pečeti dle § 13 zákona č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících a § 7 vyhlášky ministerstva spravedlnosti č. 37/1967 Sb., k provedení zákona o znalcích a tlumočnících) revizní znalecký posudek obsahoval; odkazuje-li navrhovatel p) na tzv., „doplňení“ revizního znaleckého posudku, je dle jejich obsahu (viz výše) zřejmé, že zpracovatelé revizního znaleckého posudku jimi svůj revizní posudkem stvrzovali, či blíže k námitkám účastníků vysvětlovali (rozváděli) ve smyslu § 13 odst. 5 vyhlášky ministerstva spravedlnosti č. 37/1967 Sb., k provedení zákona o znalcích a tlumočnících); na taková vysvětlení (stvzení) zpracovatelů revizního znaleckého posudku již nejsou právní úpravou kladeny navrhovatelem p) namítané náležitosti, jak je tomu u znaleckého posudku samotného.

88. Ani další námitka navrhovatelů poukazující na to, že by měly být zohledněny skutečnosti nastalé po vytěsnění (zejména pak výše dividend, jež byly vyplaceny hlavnímu akcionáři, či naložení se ziskem po vytěsnění), není důvodná. K těmto skutečnostem totiž přihlížet nelze, neboť pak by výše nebyla s jistotou stanovena v žádném časovém okamžiku, což odporuje principu právní jistoty (viz usnesení Ústavního soudu ze dne 29. října 2008, sp. zn. I. ÚS 2217/08). Z již výše citovaného nálezu Ústavního soudu ze dne 27. března 2008, sp. zn. Pl. ÚS 56/05 se podává, že je rovněž vyloučeno, aby výše protiplnění byla stanovena subjektivně. Subjektivní představa jednotlivých minoritních akcionářů podstatná není, naopak podstatným je hledisko objektivní, jež je stejné pro všechny. Zmiňují-li pak někteří z navrhovatelů svůj vztah ke společnosti, historické kořeny, či pocit křivdy, pak takové subjektivní skutečnosti zohledněny být nemohly.

89. Navrhovatelé a), b), c) v odvolacím řízení rozšířili svůj požadavek na přiznání úroku z prodlení z doplatku protiplnění za dobu od 13. listopadu 2005 do zaplacení, navrhovatelé h), i), k), l), m) a n) o požadavek, že, „příslušná částka protiplnění se úročí zákonnými úroky z prodlení a to ode dne splatnosti protiplnění do zaplacení“, a navrhovatel p) o požadavek na zaplacení úroku z prodlení z doplatku protiplnění za dobu od 31. prosince 2005 do zaplacení; vzhledem k tomu, že tak učinili nově až v průběhu odvolacího řízení, odvolací soud rozšíření návrhu nepřipustil (srov. protokol o jednání odvolacího soudu ze dne 11. září 2019).

90. Odvolací soud nepřehlédl, že soud prvního stupně vydal doplňující usnesení o úrocích z prodlení bez jednání, náprava však byla zjednána v odvolacím řízení tím, že byl účastníkům dán prostor vyjádřit se k této problematice; závěr, jenž vedl odvolací soud k zamítnutí návrhu, se promítá i do závěru o zamítnutí požadavku na úrok z prodlení.

91. Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odvolací soud rozhodnutí soudu prvního stupně částečně změnil (§ 220 odst. 1 o. s. ř.) a částečně potvrdil (§ 219 o. s. ř.) tak, jak uvedeno ve výrokové části tohoto usnesení.

92. Jelikož došlo ke změně napadeného rozhodnutí, odvolací soud rozhodl rovněž o náhradě nákladů řízení mezi účastníky před soudy obou stupňů a rovněž tak o náhradě nákladů státu (§ 142 odst. 3, § 148 odst. 1 o. s. ř., ve spojení s § 224 odst. 1, 2 o. s. ř.).

93. Při rozhodování o náhradě nákladů státu (§ 148 odst. 1 o. s. ř.) je třeba vycházet z nesporného charakteru tohoto řízení a z toho, že znalecké posudky vyžádané soudy (prvního stupně i odvolacího) byly v zájmu všech účastníků, a to již proto, že v tomto řízení se stanoví výše přiměřeného protiplnění k jinému datu, než k jakému je mohl stanovit posudek předkládaný valné hromadě hlavním akcionářem. Je proto na místě, aby se na nákladech znaleckého, které vyplatil stát, podíleli rovnocenně na jedné straně rovným dílem navrhovatelé a na druhé straně rovným dílem společnost spolu s hlavním akcionářem.

94. Náklady na znalečné před soudy obou stupňů činí 603 584,50 Kč (znalečné před soudem prvního stupně 187 368,50 Kč, znalečné za řízení před odvolacím soudem 416 216 Kč), takže na navrhovatele připadá částka 301 792,25 Kč, po odečtení jimi složených záloh na vypracování znaleckého posudku před soudem prvního stupně ve výši 17 x 7 000 Kč, připadá na navrhovatele 182 792,25 Kč; na společnost a hlavního akcionáře připadá k úhradě částka 301 792,25 Kč Tyto částky jim byly uloženy k zaplacení v delší, a to 30 denní pariční lhůtě na účet soudu prvního stupně.

95. Rozhodování o náhradě nákladů řízení ve vztahu mezi účastníky obecně ovládá zásada úspěchu ve věci, která je doplněna zásadou zavinění. Podle výsledku řízení by dle § 142 odst. 1 o. s. ř. právo na náhradu nákladů řízení náleželo účastníkům 1) a 2). Je však vždy na soudu, aby zároveň zvážil, zda nejsou dány důvody pro výjimečné užití § 150 o. s. ř.; při rozhodování o náhradě nákladů řízení je nutné vycházet z principů spravedlnosti, tj. rozhodnutí nesmí být s ohledem na okolnosti konkrétní věci zjevně nespravedlivé (viz např. nález Ústavního soudu ze dne 17. ledna 2017, sp. zn. II. ÚS 3070/14).

96. Z ustálené rozhodovací praxe Nejvyššího soudu a Ústavního soudu k výkladu § 150 o. s. ř. se podává:

1) Úvaha soudu o tom, zda jde o výjimečný případ a zda tu jsou důvody hodné zvláštního zřetele, za nichž lze aplikovat § 150 o. s. ř, musí vycházet z posouzení všech okolností konkrétní věci.

2) Soud při tomto posuzování přihlíží zejména k majetkovým, sociálním, osobním a dalším poměrům účastníků řízení, a to nejen u účastníka, který by měl náklady řízení hradit, ale také z pohledu poměrů oprávněného účastníka, k okolnostem, které vedly k uplatnění nároku u soudu, k postojům účastníků v průběhu řízení apod.

3) Závěr soudu o výjimečnosti případu a důvodech hodných zvláštního zřetele pro nepřiznání náhrady nákladů řízení se musí opírat o takové zjištěné okolnosti, pro které by v konkrétním případě bylo nespravedlivé ukládat náhradu nákladů řízení tomu účastníku, který ve věci neměl úspěch, a za kterých by zároveň bylo možné spravedlivě požadovat na úspěšném účastníku, aby náklady řízení jím vynaložené nesl ze svého.

4) Ustanovení § 150 o. s. ř. slouží k řešení situace, v níž je nespravedlivé, aby ten, kdo důvodně hájil svá porušená nebo ohrožená práva nebo právem chráněné zájmy, obdržel náhradu nákladů, které při této činnosti účelně vynaložil.

Srov. např. nálezy Ústavního soudu ze dne 13. září 2006, sp. zn. I. ÚS 191/06, či ze dne 12. ledna 2010, sp. zn. I. ÚS 1030/08, či za mnohá např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. srpna 2013, sp. zn. 29 Cdo 2438/2013, uveřejněné pod číslem 2/ 2014 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. září 2014, sp. zn. 21 Cdo 2811/2013,

uverejňný pod číslem 24/ 2015 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek či usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. listopadu 2016, sp. zn. 29 Cdo 704/2016.

97. Odvolací soud v daném případě shledal důvody pro aplikaci § 150 o. s. ř. Jak již bylo řečeno shora, předmětné řízení je svým charakterem řízením nesporným, soud zde není vázán návrhem, dokonce navrhovatelé nemusí svoji představu o přiměřené výši protiplnění vtělit do petitu návrhu; pak nelze poměřovat úspěch a neúspěch tak, jak je tomu ve sporném řízení. Navrhovatelé využili svého práva podle § 183k obch. zák. a obrátili se na soud s návrhem na přezkoumání přiměřenosti protiplnění. Bylo na soudu, aby posoudil, zda je protiplnění poskytnuté hlavním akcionářem přiměřené a spravedlivé, přičemž znalecký posudek slouží jako podklad pro závěr soudu.

98. Je pravdou, že navrhovatelé vyvolali řízení, které s sebou nese značné náklady, jak na náklady na soudem ustanoveného znalce (znalců), tak náklady na právní zastoupení účastníků, nelze ovšem odhlédnout od skutečnosti, že před zahájením řízení postupovali obezřetně, nechali vypracovat znalecký posudek a na základě jeho závěrů předmětné řízení iniciovali.

99. Až následně v průběhu řízení po vypracování revizního znaleckého posudku se jejich představa o přiměřenosti protiplnění, opírající se právě o závěry k jejich zadání zpracovaného znaleckého posudku, ukázala nikoli přiléhavou; když i znalecký posudek vypracovaný k zadání soudu prvního stupně dával navrhovatelům částečně za pravdu. Byť je odvolacímu soudu zřejmé, že na danou věc nelze úpravu zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích) /dále jen, z o. k.“ /aplikovat, je vhodné poznamenat, že nová právní úprava (konkrétně § 390 odst. 3 věta druhá z. o. k.) poskytuje v procesu vytěsnění dosavadním vlastníkům účastnických cenných papírů určitou formu ochrany (garanci) vztahující se právě k nákladům řízení, když stojí na principu, že soud nemůže ani v případě jejich neúspěchu žalobcům uložit povinnost hradit náklady řízení hlavního akcionáře.

100. S ohledem na rozvedené okolnosti, které vedly k uplatnění nároku u soudu a vylíčeného průběhu řízení odvolací soud procesně úspěšným účastníkům 1) a 2) za použití § 150 o. s. ř. právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto usnesení je dovolání přípustné jen za podmínek uvedených v § 237 o. s. ř.; dovolání se podává do dvou měsíců od doručení usnesení k Nejvyššímu soudu prostřednictvím Krajského soudu v Plzni.

Praha 23. března 2020

JUDr. Michaela Janoušková
předsedkyně senátu